Letnik 40 · številka 121 · julij 2014 · Glasilo Krajevne skupnosti Poljane

VAŠČAN

SLAVNOSTNA ŠTEVILKA VAŠČANA OB 120. OBLETNICI PROSTOVOLJNEGA GASILSKEGA DRUŠTVA POLJANE

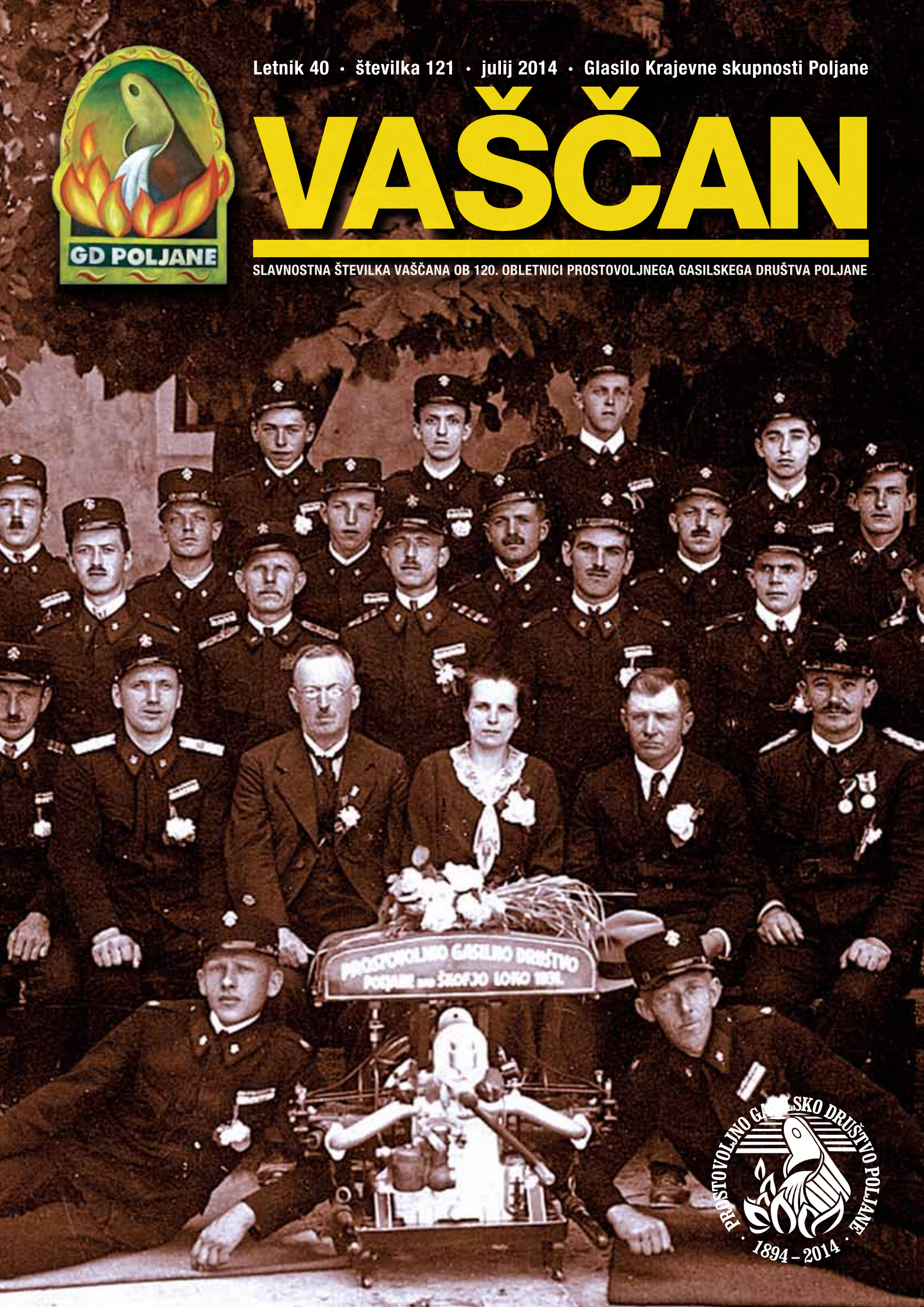

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO POLJANE
1894 – 2014

Nagrajena dela likovnega natečaja “Naravne in druge nesreče – Voda! Kaj storiti, da nesreče ne bo”

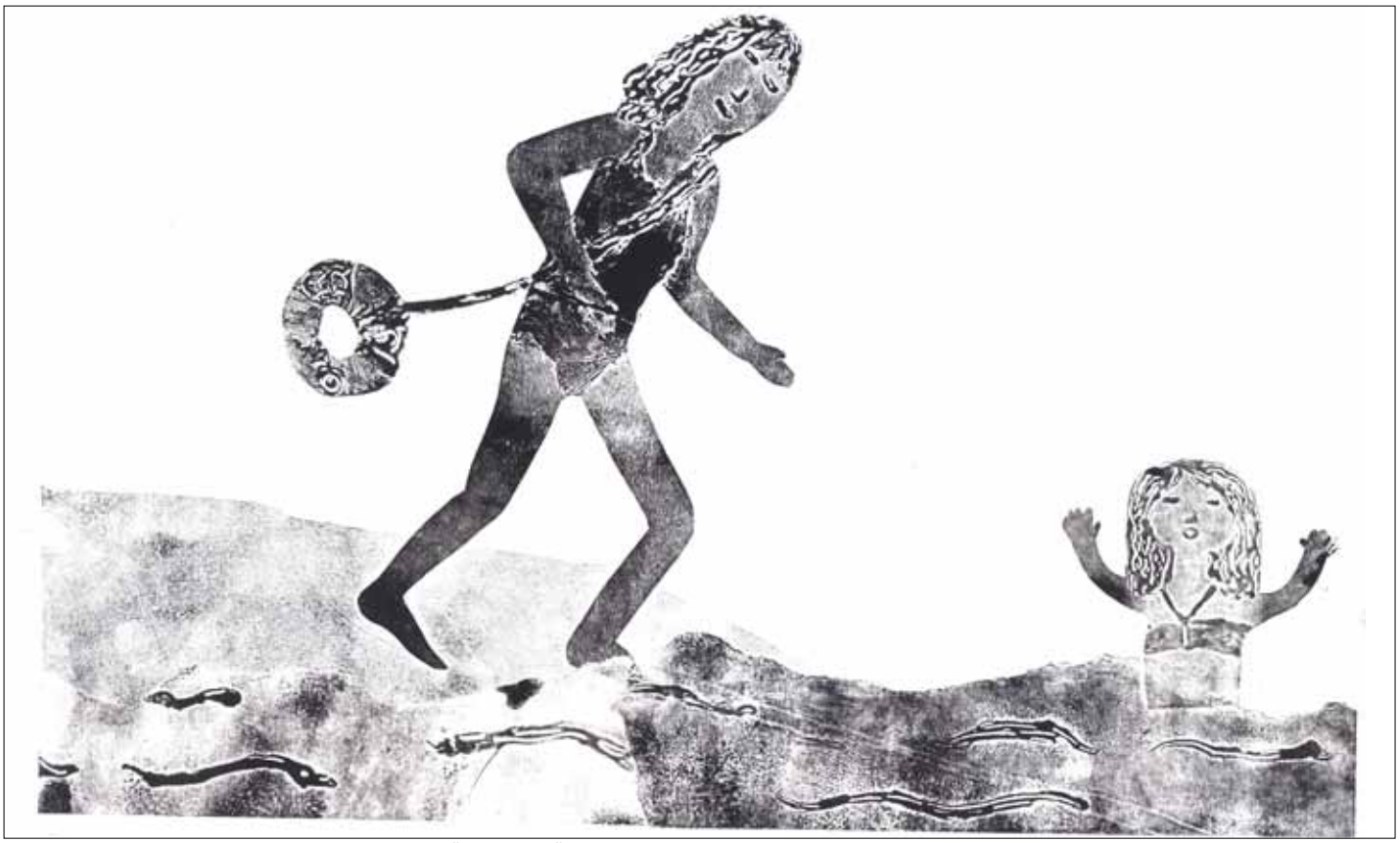

Obroč življenja | risba: Maruša Stanonik, 8. b | mentorica: Mihaela Žakelj Ogrin | OŠ Poljane | 1. mesto (6.–9. razred)

Ko gori dimnik | risba: Klavdija Dolenc, 6. r. | mentorica: Vida Kejžar | OŠ Jela Janežiča Škofja Loka | 2. mesto (6.–9. razred)

Gasilci na delu | risba: Nik Rešek, 7. b | mentorica: Mihaela Žakelj Ogrin | OŠ Poljane | 3. mesto (6.–9. razred)

Gasilec gospe pripelje vodo za uporabo | risba: Lena Grebenec, 2. a | mentorica: Irma Čadež | OŠ Poljane | 1. mesto (1.–5. razred)

Požar v hiši | tehnika batik: Simona Fojkar, 1. a | mentorica: Andreja Mlinar | OŠ Poljane | 2. mesto (1.–5. razred)

Ohranimo življenje | risba: Cene Trček, 5. r. | mentorica: Mateja Velkavrh | OŠ Žiri | 2. mesto (6.–9. razred)

Požar | risba: Manca Peternelj, 5 let | mentorici: Jožica Maček in Milena Škrlec | Vrtec Agata Poljane | 1. mesto (vrtec)

Gasilci in žled | risba: Lea Velikonja, 6 let | mentorici: Renata Kisovec in Tina Linke | Vrtec Zala, enota Sovodenj | 2. mesto (vrtec)

Požar | risba: Zoja Mlinar Rozinger, 6 let | mentorici: Jožica Maček in Milena Škrlec | Vrtec Agata Poljane | 3. mesto (vrtec)

120 let gasilstva v Poljanah – priložnost za praznovanje

120 let mineva odkar so poljanski možje začeli pomagati sočloveku preko organizirane skupine. Združili so moči in ustanovili takratno »Brambno društvo«. Vse od ustanovitve društva do danes so se časi močno spreminjali, društvo se je vseskozi razvijalo, imelo svoje vzpone in padce, vendar pa smo Poljanci znani po svojih delovnih navadah in smo ga tako s trdim delom in z močno voljo pripeljali do tega, da je danes vodilno društvo v občini Gorenja vas - Poljane in eno močnejših društev v našem kraju, imamo namreč preko 400 članov.

V naših vrstah smo zelo ponosni na mladino, ki šteje 80 članov in dosega odlične rezultate na občinskih, regijskih in državnih tekmovanjih. Mladi s svojim delom dokazujejo, da se v društvu ni treba bati za naše nasledstvo. Pozabiti ne smemo naših članic, ki so nam v pomoč pri organizaciji prireditev, vodenju društva in tudi v operativni dejavnosti. Tukaj pa so tudi naši starejši gasilci, ki so društvo s svojim požrtvovalnim delom pripeljali na zelo visoko raven. Naloga sedanjega vodstva je, da to raven vzdržuje in jo s svojim delom še izboljšuje. Glede na to, da nam mati narava v zadnjem času daje vedno več novih izzivov, je naloga operativnih članov, da se še več in bolje usposabljajo ter opremljajo.

Država od nas zahteva vedno več, vse bolj nas omejuje in stiska z zakonskimi predpisi, po drugi strani pa je njen denarni prispevek društvom iz leta v leto skromnejši. Da bi bilo gasilsko društvo še naprej tako uspešno, vsako leto organiziramo raznovrstne dejavnosti, kot so pobiranje železa, kresovanje, veselice, koncerti; vse z namenom, da si pridobimo potrebna denarna sredstva, ki jih namenjamo za usposabljanje in nabavo nove, sodobnejše opreme, ki nam omogoča hitrejše in varnejše posredovanje ob nesrečah.

Ob tej slovesni priložnosti se zahvaljujem vsem, ki na kakršen koli način prispevate, da je društvo daleč naokrog cenjeno in spoštovano. Posebno zahvalo namenjam članicam in članom, ki v društvu pustite veliko prostega časa in ste s svojim delom vedno nesebično pripravljeni nuditi pomoč krajanom v stiski. Najlepšo pohvalo in priznanje pa gasilcem pomeni uspešno opravljena naloga in zadovoljni krajani, ki so ponosni na nas.

V želji, da bi društvo tako uspešno delovalo še vsaj naslednjih 120 let, naj si zaključno misel izposodim pri našem županu, Milanu Čadežu: »Skop morma držat,« pa se vse naredi.

Z gasilskim pozdravom NA POMOČ!

Janez Oblak,
predsednik PGD Poljane

Spoštovane gasilke in gasilci PGD Poljane

Spoštljivo je praznovati tako visok jubilej, še posebno ker je PGD Poljane najstarejše delujoče društvo v občini Gorenja vas – Poljane. V veselje mi je, da lahko kot župan praznujem z vami.

Ustanovitelji društva pred sto dvajsetimi leti so vedeli, da je treba človeku v stiski pomagati s skupnimi močmi. To sklepam po tem, ker sta bila med ustanovitelji tudi župnik in župan, seveda s široko podporo vseh Poljancev. Priznanje temu pomembnemu koraku ustanovitve »Brambnega društva« so na samem začetku delovanja dali tudi visoki politični predstavniki takratne dežele Avstro-Ogrske, kar je medsebojno pomoč v Poljanah še bolj združilo in utrdilo. Zaradi vojnih razmer so sledila desetletja težkega dela, bolj in manj delovnega, nov mejnik zagona pa je vsekakor pomenila izgradnja gasilskega doma, kasneje nabava nove opreme in tudi povečanje gasilskega objekta do današnje velikosti.

Prostovoljno gasilsko društvo Poljane ima danes zelo vidno vlogo v občini in v Gasilski zvezi Škofja Loka, saj je s svojim znanjem, organizacijo in pripravljenostjo pomagati človeku vredno velikega ugleda in spoštovanja. Odlično delo z mladimi je jamstvo za uspešno prihodnost, saj se le drevo, ki požene močne lastne korenine, lahko upira vetru in raste naprej. Znanje, ki so ga gasilci pridobivali skozi generacije, se je spoštovalo, skozi dobro organiziranost se vedno znova prenaša na mlade in spoštuje se delo veteranov. V domačem lokalnem okolju pa ni prireditve, kjer gasilci ne bi priskočili na pomoč. Pri naravnih nesrečah, ki jih je v zadnjih letih vedno več, pa vemo, da niti klic skoraj ni več potreben, saj dobro organizirani gasilci v večini primerov sami priskočijo pomagat sokrajanom.

Spoštovane gasilke in gasilci PGD Poljane, ob tako visokem jubileju Vam iskreno čestitam in želim dobrega sodelovanja, naše srečevanje pa naj bo le ob lepih dogodkih, praznovanjih in veselicah … Pa skop morma držat!

Na pomoč!

Milan Čadež, *župan*

Spoštovani poljanski gasilke in gasilci!

120 let obstoja je zavidanja vredno. Vredno zato, ker ste v vseh teh letih uspeli obstati, se razvijati in društvo pripeljati na zavidljiv nivo operativne usposobljenosti.

Prepričan sem in vem, da so se tudi v vašem društvu dogajali vzponi in padci, pa vendar ste vse prebrodili s pokončnostjo in ponosom ljudi, ki so hoteli pomagati in so imeli občutek dolžnosti ohraniti to humano organizacijo v vašem kraju. Taka pot lahko uspeva samo ljudem z močjo, neizmerno voljo, močno zavestjo, ljubeznijo do prostovoljnega dela in pripravljenostjo pomagati človeku v nesreči.

Danes PGD Poljane predstavlja pomemben člen v operativnem delovanju OGP Gorenja vas - Poljane, je sodobno opremljeno društvo z usposobljenimi gasilci, pripravljenimi za pomoč v najtežjih situacijah. Nikakor ne smete pozabiti ljudi, ki so pred 120 leti postavili temelje tega društva, in vaših sedanjih gasilskih veteranov, ki so se vsa leta trudili z vso vnemo in požrtvovalnostjo, da to društvo obstane na svoji poti humane dejavnosti.

Iskrene čestitke ob vašem jubileju! Ponosni ste lahko na prehojeno pot. Zahvaljujem se vam za trud, požrtvovalnost, za delo z vsemi generacijami gasilcev, za delo v dobrobit gasilstva in celotnega kraja. Zahvaljujem se tudi vsem tistim, ki so v teh 120 letih kakor koli pripomogli, da se je društvo razvijalo in obstalo. Ohranite tovarištvo, medsebojno spoštovanje, naj vaše delo temelji na strpnosti, iskrenosti in medsebojnem zaupanju. Učite mlade generacije čuta do sočloveka in pomoči sočloveku v stiski.

Srečno, tovariši gasilci, in NA POMOČ!

Roman Kokalj, *VGČ II. st.*
Poveljnik OGP Gorenja vas - Poljane

Spoštovane gasilke in gasilci PGD Poljane, čestitam ob vašem jubileju!

Gasilstvo ima v Sloveniji dolgo in bogato tradicijo. Svoje prostovoljno in humano poslanstvo opravlja tudi vaše društvo, ki letos praznuje 120 let delovanja. Prostovoljno gasilstvo v Sloveniji je fenomen v Evropi in svetu, saj obstaja že 145 let. (www.gasilec.net)

Slovenija je majhna deželica, ki meri le nekaj več kot 20.000 km^2, v njej živi blizu dva milijona prebivalcev, od tega je 150.000 prebivalcev vključenih v 1300 gasilskih društev, ki so razpršena po vsej Sloveniji. K temu mozaiku gasilske organizacije pripadate tudi gasilke in gasilci iz Poljan.

Nesreče so prebivalce in oblasti prisilile k organiziranim oblikam varstva pred njimi. Prve organizirane oblike varstva pred požarom so se pojavile v sedemnajstem stoletju. Prostovoljna gasilska društva pa so se po letu 1869, ko je bilo v Metliki ustanovljeno prvo gasilsko društvo, imenovano "Požarna obramba", hitro širila. Pričakovali bi, da bomo zaradi silovitega tehničnega in splošnega razvoja čedalje manj odvisni od narave, od naravnih pojavov in čedalje manj občutljivi na različne druge nesreče, v resnici pa je ravno obratno. Naravne nesreče in drugi siloviti naravni pojavi v hipu razblinijo zaverovanega človeka, ki misli, da obvladuje pojave in procese v naravni združbi. Prav naše lastno ravnanje je pogosto vzrok za nastanek novih virov ogrožanja človeka in okolja. Strokovnjaki opozarjajo na dogajanje makro klimatskih sprememb in na posledice, ki jih povzročajo te spremembe, ter na nujnost takojšnjega ukrepanja.

Na ozemlju Slovenije so pogoste naravne nesreče: neurja s točo, poplave, zemeljski plazovi, suša, žled ... Požari v naravi v povprečju zahtevajo vsako leto skoraj 5 % bruto domačega proizvoda. Razvoj civilizacije je k temu dodal še nesreče, ki izvirajo iz napak na tehničnih sredstvih in napravah. Zavedati se moramo, da delo gasilcev že dolgo časa ni več povezano zgolj z gašenjem požarov, temveč so aktivni tudi v stalnem izobraževanju in strokovnem usposabljanju.

Napredek in tehnološki razvoj v vseh segmentih družbenega življenja sta prinesla številne nove nevarnosti, s katerimi ste se operativni gasilci primorani soočati. Vsakodnevno rešujete življenja, ob tem pa pogosto tvegate svoja.

Poljanski gasilci svoje delo opravljate prostovoljno, brez plačila in z visoko mero altruizma. To so vrline, ki jih moramo najprej razpoznati in ceniti ter ponuditi tudi drugim. Današnji čas gospodarske krize in recesije je zelo primeren, da se te vrline uveljavijo kot individualne, pa tudi kot univerzalne vrednote vsakega posebej, vseh in povsod. Da je stiska priložnost, da spoznamo nove prijatelje, pomoč do drugih, solidarnost, humanost, ste vi že spoznali. To so pomembni razlogi, da se je gasilska organizacija tako trdno ukoreninila med krajane Poljan in sosednjih vasi.

Pohvalo zaslužijo vsi gasilci – predniki, ki so gradili temelje gasilstva, zdajšnji gasilci, ki kljub hitremu tempu življenja in pomanjkanju časa najdejo dragocene trenutke, ter najmlajši člani društva, ki že zdaj kažejo moč in voljo, kar je pokazatelj, da gasilstvo v Poljanah ne bo izumrlo.

Jubilej je tako priložnost za predstavitev dosežkov preteklih sto dvajset let kot tudi za razmislek o ciljih in poslanstvu v prihodnosti. Spremembe so postale stalnica, to lahko opazimo predvsem na področju vse zahtevnejših intervencij, ki so v dobrih sto letih dobile večje razsežnosti.

Gasilci so prav tako zgled glede dela, solidarnosti in ljubezni do gasilstva tudi našim mladim, ki prihajajo za nami, da bodo v naših prizadevanjih videli smisel in spodbudo, da se bodo tudi sami dejavno vključevali v delo gasilske organizacije. Imamo moralni dolg do svojih prednikov in do nas samih, da ohranimo visoko zaupanje v to organizacijo in priljubljenost med prebivalci Slovenije.

Na koncu mi dovolite, da vam ob 120. obletnici PGD Poljane zaželim vse najboljše in da v sodelovanju z drugimi dosežete cilje, ki ste si jih zastavili na področju gasilstva. Pod okriljem prapora pa krepite tovarištvo ter vrednostni odnos do humanih, moralnih, etičnih in drugih vrednot in načel, ki določajo vlogo prostovoljnega gasilstva. Iskrene čestitke voščim tudi vašim članom in vodstvu društva, ki nesebično pomaga pri njegovem razvoju in delovanju.

Naj zaključim z mislijo neznanega avtorja, ki je zapisal:

Na kaj se lahko zanesemo pri prijateljih?
Ne na njihovo ravnanje, nikoli ne vemo, kaj bodo storili.
Ne na njihove navade, te se lahko spremenijo.

Samo na eno!
Da nas ne bodo nikoli zapustili.

In kdo, če ne gasilci, so tisti prijatelji,
ki vas ne bodo nikoli zapustili
in bodo vedno priskočili na pomoč tam in takrat,
ko je le-ta najbolj potrebna.

Andrej Ambrožič, *VGČ*
Predsednik GZ Škofja Loka

120 let Prostovoljnega gasilskega društva Poljane – minulo desetletje

Leta 1994 je ob stoletnici poljanskega gasilskega društva izšla priložnostna knjižica s kratkimi povzetki iz ohranjenih dokumentov, predvsem zapisnikov različnih sestankov in občnih zborov. Kronist se je takrat znašel v zadregi, kako se prebiti skozi stoletje in povzeti bistvene dogodke, začinjene z drobnimi zanimivostmi ali anekdotičnimi pripetljaji. Veliko tega je ostalo v arhivih. Takratni zapisovalci so namreč vestno beležili vse, kar se je dogajalo, od tega, kaj je kdo povedal, do tega, kako kaznovati člana društva, ki je sunil srajco. Dandanes, dvajset let pozneje, kronistu povzroča težave prav zanimiva in včasih že kar neverjetna skopost beleženja življenja društva, ki pomembno zaznamuje Poljane in lokalno okolje. Že ob stodesetletnici (julijski Vaščan 2004) je bilo zaznati pešanje zavesti o pomenu zabeleženega za ohranjanje krajevnega spomina. Zdaj pa je arhiviranih listin čedalje več, čedalje več je obrazcev, vsebine pa čedalje manj – so le sklepi, če malce pretiravam. Spominjam se, kako sem se muzal, ko sem prebiral zapis o prošnji gorenjevaških gasilcev poljanskim, naj jim za veselico posodijo »tanc poden«, in kako so ti utemeljevali, zakaj jim ga ne bodo posodili. To je bil čas med svetovnima vojnama in takrat so veselice trajale do jutra. Dandanes je precej drugače, nekaj rivalstva med Gorenjo vasjo in Poljanami pa je ostalo in se vsake toliko časa pokaže, če v drugem ne, pa v tem, kako kategorizirati posamezno društvo.

Poglejmo, kako dokumenti beležijo minulo desetletje Prostovoljnega gasilskega društva Poljane.

2004

Leto so zaznamovali slavnostni dogodki ob stodesetletnici društva. Gasilci so organizirali tekmovanje v spretnostni vožnji, srečanje in tekmovanje veteranov Gorenjske s staro ročno brizgalno, osrednji dogodki pa so bili parada, prevzem novega gasilskega vozila in veselica. Poljanski gasilci so dobili vozilo MAN 10.225LAEC, 4×4 s tisočlitrskim rezervoarjem in 220 konjskimi močmi. Podvozje je veljalo 13,8 milijona tolarjev, nadgradnja pa nekaj manj kot še enkrat toliko. Skupno nekaj manj kot 112 tisoč evrov v današnji valuti. S prispevki gospodinjstev so, pravi poročilo blagajničarke Tatjane Ravnikar, zbrali 11,9 milijona tolarjev, 1,9 milijona so prispevala podjetja, drugo pa uprava za zaščito in reševanje ter škofjeloška gasilska zveza. Odbor za nabavo vozila je ugotovil, da je vozilo, kadar je napolnjeno z vodo in gasilno opremo, preobremenjeno vsaj za 20 odstotkov.

Poveljnik društva Matjaž Rudolf je na letnem občnem zboru (januarja 2005) poročal, da so poljanski gasilci iskali eno pogrešano osebo, gasili dimniški požar, požar na stanovanjskem objektu in požar v naravnem okolju ter posredovali ob poplavi. Iz listin ni razbrati, ne kje je gorelo, ne koga je zalilo. Gasilci so se udeležili več tekmovanj (drugo mesto B članov v Škofji Loki) in opravili 4152 ur prostovoljnega dela. V tem letu je društvo pridobilo 18 novih članov. Iz pisma društvu, ki ga je napisal Vinko Pintar, je razbrati, da je v Matični knjigi društva več napak, kar je zapletlo podeljevanje priznanj članom ob okroglih obletnicah njihovega delovanja.

2005

Maja so se poljanski gasilci vsem krajanom, ki so sodelovali pri zbiranju denarja za novo gasilsko vozilo, zahvalili z velikim piknikom na Visokem. Upravni odbor je večkrat obravnaval priprave na obnovo gasilskega doma, ki naj bi poleg drugega vključevala prekrivanje strehe, poglobitev garaže in beljenje fasade. Dela naj bi se začela naslednjo pomlad z zamenjavo strešnikov.

Trikrat je gorelo v stanovanjskih objektih, po enkrat pa v naravi, drvarnici in kozolcu. Gasilci so pomagali tudi pri prometni nesreči, opravljali redarsko službo, razvažali pitno vodo in čistili vodna zajetja.

Mladinke so na državnem tekmovanju v Gabrjah osvojile prvo in drugo mesto

Na tekmovanjih se je najbolje odrezala mladina, dekleta precej bolje kot fantje. Na državnem tekmovanju v Gabrjah pri Novem mestu so mladinke osvojile prvo in drugo mesto, mladinci deseto. Starejši pionirji so bili tretji, ekipa mlajših pionirk v sestavi Anja in Ines Rudolf ter Barbara Klinec pa so osvojile prvo mesto. Predsednik mladinske komisije Tomaž Čadež je ob tem zabeležil, da so se najbolje znašle na zelo razgibani tekmovalni progi. Točke so si pridobile pri reševanju posameznih nalog in odgovarjanju na vprašanja iz gasilstva ter z izjemnim tekom. Tako ne preseneča, da je v članske vrste prestopilo 16 mladih.

2006

Dela na obnovi gasilskega doma so stekla že v marcu, in to, po besedah predsednika društva Slavca Demšarja, brez zapletov. Prekrili so streho, poglobili garažo za novo gasilsko vozilo, montirali nova vrata, obnovili balkon, inštalacije in oplesk. Vrednost vseh del je znašala 3,2 milijona tolarjev, največji posamični strošek je bil za novo strešno kritino, in sicer nekaj več kot 740 tisoč tolarjev. Večino tega zneska so plačali ob naročilu leta 2005 in si s tem zagotovili 10-odstotni popust.

Poveljnik društva Matjaž Rudolf je na občnem zboru poročal o šestih posredovanjih. Maja so gasili stanovanjsko hišo v Zaprevalu, decembra pa dimniški požar v Poljanah. Junija je gorel čebelnjak v Lomu nad Volčo, julija sta gorela grmovje in gozd v Kopačnici in Bačnah, septembra pa so črpali vodo Na Logu. Poleg tega so dvainštiridesetkrat razvozili pitno vodo, skupno 235 kubičnih metrov.

Občni zbor je na pobudo Izidorja Cankarja sprejel še sklep, da se »financiranje društev v občini (oprema, dotacije) izvaja na podlagi sprejete kategorizacije v Občini Gorenja vas - Poljane«. Povedal je, da se »na poveljnika in predsednika Prostovoljnega gasilskega društva Poljane vrši pritisk iz določenega društva, da se le-temu mimo pravil zviša letna dotacija«. Povejmo, da je poljansko društvo višje kategorizirano in s tem tudi upravičeno do višjih zneskov dotacij, bodisi državnih bodisi škofjeloške gasilske zveze.

Prekrivanje gasilskega doma

2007

Za leto 2007 je v društvenem arhivu najti manj za kroniko pomembnejših zabeležk oziroma dogodkov. Najbrž tudi zato, ker se je iztekel mandat vodstvu društva in je dobršen del zapisov vezan na celotni mandat, zadnjemu letu pa so okoliščinam primerno namenili manj pozornosti. Iz zapisov s sej upravnega odbora je razbrati, da so spomladi naročili kombinirano vozilo za prevoz gasilcev Vivaro, ki naj bi nadomestilo starega gaza. Vozilo so moštvu predali poleti na dobro obiskani gasilski veselici. Opremo za vozilo so si izposodili, saj je zmanjkalo denarja.

Nov kombi

Poveljnik Matjaž Rudolf je poročal, da so februarja pomagali gasiti gozd v Gorenji vasi, v naravi pa so v Poljanah gasili maja. Septembra so pomagali ob poplavah v Gorenji vasi, Poljanah, pa tudi v Škofji Loki in Železnikih. Proti koncu leta si je nekdo privoščil lažno prijavo požara v Poljanah, nekaj dni pozneje pa je zares zagorelo v stanovanjski hiši v Brebovnici.

Z javnim glasovanjem so na občnem zboru (januarja 2008) izbrali Metoda Slabeta za novega predsednika društva. V upravni odbor so poleg predsednika izvolili še Matjaža Rudolfa, Matjaža Kosa, Boruta Polenška, Tomaža Čadeža, Janeza Oblaka, Majo Kos, Mira Dolenca in Andraža Klinca. V nadzorni odbor so izbrali poleg predsednika Janeza Oblaka (Bolantačevega) še Mira Stanonika in Andreja Dolenca, člani častnega razsodišča pa so postali Aleš Šubic (predsednik), Darko Buh in Jože Debeljak. V društvo so sprejeli 18 novih članov.

2008

Letno poročilo poveljnika društva Matjaža Rudolfa tokrat opozarja na zadrege zaradi okrnitve programov izobraževanja gasilcev, ki redno potekajo v centru za zaščito in reševanje na Igu in v Sežani. Z Gasilsko zvezo Škofja Loka so se udeležili le enega vročega treninga in dveh tečajev, v izobraževanju pa je sodelovalo deset članov in ena članica. Občinsko poveljstvo je namreč zaradi finančnih težav ustavilo vsa izobraževanja. Poročilo navaja še travniški požar februarja v Volaki, julijski požar gospodarskega poslopja v Robidnici in novembrski dimniški požar v Poljanah. Konec leta, že novembra in potem trikrat v decembru, so zaradi poplav in dviga podtalnice črpali vodo na širšem območju Poljan. Skupno je posredovalo 94 operativnih gasilcev, v povprečju se je na poziv v popoldanskem času odzvalo 18 članov, v dopoldanskem pa 12.

Poročilo predsednika Metoda Slabeta poleg drugega navaja uspešna marčevska koncerta Vižanje s harmoniko, kar je ob dobrem obisku in s pomočjo sponzorjev omogočilo nakup 30 gasilskih miz s klopmi. Junija so organizirali gasilsko mašo. Posebna zahvala gre župniku, da so lahko skupaj zaprosili za pomoč od zgoraj. Poveljnik je posebej omenil veliko sestankov na Gasilski zvezi v Škofji Loki, na občinskem poveljstvu Gorenja vas - Poljane in na društveni ravni, kjer je »naletel na vročo problematiko kategorizacije našega in sosednjega društva«. »Želim,« je rečeno v poročilu, »da se to reši častno in v dobro vseh, ki v gasilske vrste nismo vstopili zaradi dokazovanja in osebne častihlepnosti. Motivi, ki vodijo pravega gasilca, so bili, so in morajo ostati strokovnost, požrtvovalnost in nesebična pomoč.«

Mladinke so na državnem tekmovanju osvojile drugo mesto in si priborile nastop na predizboru za gasilsko olimpijado poleti 2009 na Češkem. V društvo so sprejeli 18 novih članov.

2009

Leto je zaznamovala nesreča poljanskih gasilcev, v kateri, razen voznika, ni bil nihče huje poškodovan, vozilo pa je bilo popolnoma uničeno. Nesreča se je zgodila blizu Malenskega Vrha. Voznik je na blagem klancu navzdol in v levem preglednem ovinku najprej zapeljal na desno utrjeno bankino, nato pa sunkovito na desno čez cesto na strm travnati breg, kjer se je vozilo pričelo prevračati. Med prevračanjem je podrlo več dreves in prečkalo dve gozdni poti. Po približno 150 metrih prevračanja je vozilo priletelo v grmičevje in manjša drevesa in se tam po 37 metrih ustavilo na levem boku.

Predsednik društva Metod Slabe je na občnem zboru (januarja 2010) poročal takole:
»Poskušali smo se držati plana dela, zastavljenega na lanskem občnem zboru, pa se je junija vse obrnilo drugače. V ospredje je stopila nepričakovana nesreča.

Stalna praksa našega društva je, da brezplačno pomagamo z redarstvom in požarno stražo na domačih prireditvah. Sredi lanskega junija, ko so se naši vračali s prireditve na Brdih, se je zgodilo. Naš gasilski tovornjak s šoferjem in še tremi našimi člani je zdrsnil s ceste v globino. Komur je teren poznan ali pa je bil takrat z nami na prizorišču nesreče, ve, da se lahko zahvalimo samo Bogu, da so vsi naši fantje preživeli. Danes bi se rad ponovno zahvalil vsem, ki ste bili z nami naslednji dan, ko smo zvito pločevino privlekli v gasilski dom. Brez pomoči domačinov z Brd, ki so pomagali s svojimi traktorji, ne bi zmogli.

V naslednjih dneh, ko smo počasi prišli k sebi, smo se zbrali na prvem kriznem sestanku in ocenili škodo. Tovornjak je bil uničen. Uporaben je ostal samo del opreme. Pred nami je bila naloga, da se odločimo, kako naprej. Posvetovali smo se z izdelovalci opreme in opravili oglede na terenu. Na domačih kriznih sestankih smo tuhtali pozno v noč, primerjali in preračunavali, preden smo se odločili. Nabavili bomo podvozje rabljenega tovornjaka, ga obnovili in mu zgradili novo nadgradnjo. Ob strani nam je stal Ivan Sečnik, kateremu velja velika zahvala.

Če pogledamo, kako je z vozilom danes, z veseljem povem, da mu do dokončanja izdelave nadgradnje manjka samo še slab mesec. O moralni plati nesrečnega dogodka sledi poročilo častnega razsodišča, o finančni plati zadeve pa vam bo v nadaljevanju podal poročilo naš blagajnik. Želim opozoriti, da smo prostovoljno gasilsko društvo, sestavljeno iz posameznikov. Vsak izmed nas pa je človek in bitje, ki dela napake. Proti dejavnikom, ki so botrovali temu dogodku, ni imuno nobeno društvo in za take primere nismo zavarovani. Vse, kar gasilci delamo, delamo brezplačno in v svojem prostem času. Okoliščin vsekakor ne zagovarjamo, vendar menim, da obtoževanje ni častno.«

V arhivu ni bilo mogoče najti ne blagajniškega poročila ne poročila o sprejemu novih članov, je pa poveljnik Matjaž Rudolf poročal o 11 posredovanjih, in sicer o dveh dimniških požarih v Poljanah, prvi je bil marca, drugi novembra. Marca je gorela trava na Gorenji Dobravi, avgusta pa grmovje. Poplavilo je dvakrat, julija in decembra. V okviru tehnične in druge pomoči so v Poljanah odpirali vrata in reševali mačka, v Hotovlji pa odstranili sršene in očistili tudi propust, ki ga je zasula zemlja. Posredovali so še na Volči, a se je izkazalo, da opaženi dim ni pomenil požara ne kake druge nevarnosti.

2010

Konec marca so poljanski gasilci zapeljali v gasilski dom novo avtocisterno MAN AC 16/60. Janez Oblak (Bolantačev) je takole opisal dogodek: »Ob prihodu vozila v Poljane se je pred gasilskim domom zbralo veliko domačih in povabljenih gasilcev, med katerimi je bil tudi občinski poveljnik. Dogodek je privabil tudi veliko krajanov. Vsi so bili navdušeni nad vozilom in so si ga z veseljem podrobno ogledali. V večer-

Prevzem avtocisterne

Dan odprtih vrat

nih urah si je našo pridobitev ogledal župan Milan Čadež, ki nam je zaželel čim manj intervencij in dodal, naj vozilo uporabljamo predvsem na vajah in prevozih pitne vode.«

Na vozilu so namestili veliko nove opreme, med drugim napravo za pranje cest in električni agregat za napajanje reflektorjev, vgrajenih na dvižni stolp. Opremo so kupili s prihodki od koledarja, donacij in koncerta, ki so ga ob materinskem dnevu organizirali v telovadnici osnovne šole. Poveljnik društva Metod Slabe je na občnem zboru navedel, da so za večji del stroškov za novo vozilo najeli posojilo, ki ga bodo odplačevali v naslednjih letih, poleg tega pa se je društvo angažiralo »na vseh mogočih krajih«, da bi pridobilo čim več sredstev. Več delovnih akcij so začeli s pobiranjem starega železa in ga že prvi dan zbrali več kot 20 ton. Dogovorili so se tudi za sodelovanje s smučiščem na Starem vrhu, v novembru pa so že organizirali vajo reševanja s sedežnice, na kateri so sodelovali še gorenjevaški jamarji, gorski reševalci iz Škofje Loke ter gasilski društvi iz Bukovščice in Stare Loke.

Septembra je poplavljalo, sicer pa večjih nesreč ni bilo – marca se je vnel dimnik v Hotovlji, junija je zagorelo v hiši v Lučinah, julija pa kurilnica na Gorenjem Brdu, pravi poročilo poveljnika Matjaža Rudolfa. Na tekmovanjih so se spet dobro odrezali mladi, skupina starejših pionirjev v sestavi Mitja Dolenc, Grega Krek in Tine Šubic je opravila brezhiben nastop in gasilskemu društvu Poljane priborila naslov državnih prvakov.

2011

Spomladi sta društvo in Slavko Demšar sklenila sporazum o finančni poravnavi v zvezi s škodo, ki je nastala pri nesreči z gasilskim vozilom. Obe strani sta upoštevali, da so visokotlačno črpalko premestili v novo vozilo, tako da so škodo ocenili na 30 do 40 tisoč evrov. Slavko Demšar je društvu doniral deset tisoč in prevzel plačevanje sedemletne lizinške pogodbe, katere mesečni obroki znašajo nekaj manj kot 1.100 evrov, društvo pa se je zavezalo, da mu bo povrnilo plačane obroke v rednih enkratnih letnih zneskih. Kot zadnji rok za poplačilo lizinških obveznosti sta določila konec leta 2018, pri čemer je društvo upoštevalo, da bo v letih 2017 in/ali 2018 prejelo od občine dvakrat po 40 tisoč evrov za nakup novega gasilskega vozila.

Da bi olajšali poplačevanje obveznosti, je društvo aprila ponovno organiziralo akcijo zbiranja starega železa, že tretje leto zapored. Pri tem so ugotovili, da bodo akcijo nadaljevali tudi v prihodnje, ker da je po domovih in okoliških divjih odlagališčih starega železa še veliko. Predsednik društva Metod Slabe je na občnem zboru poročal, da jim uspeva poravnavati obveznosti nad planom in da se zaradi tega s skupnimi

močmi angažirajo na vseh mogočih krajih (redarska služba na maratonu Franja, reliju Lučine) oziroma precej dela in energije vlagajo v organizacijo prireditev, s katerimi pridobijo dodatna sredstva. Društvo se je odločilo tudi za nakup novega gasilskega praporja. Za botra praporja se je ponudil Pavle Logar, člane pa so povabili k nakupu spominskih žebljičkov za drog z vgraviranimi imeni, in sicer srebrnega po 30 in zlatega po 100 evrov.

Poveljnik Matjaž Rudolf navaja pet požarov na objektih, in sicer januarja v Polycomu v Poljanah, februarja v bloku v Gorenji vasi, aprila sta v dveh dneh zagorela kozolca, najprej ob rudniku Žirovski vrh, nato še v Žirovskem Vrhu Sv. Urbana, oktobra pa je gorela hiša v Lomu nad Volčo. Februarja so pogasili osebno vozilo v Podobenu.

Starejši pionirji so v obvladovanju gasilskih veščin in v isti postavi, Mitja Dolenc, Grega Krek in Tine Šubic, ponovno osvojili naslov državnih prvakov.

2012

Leto je zaznamovalo slovesno razvitje novega gasilskega praporja. Oblikovala ga je Maja Šubic. Na eni strani sta besedilo, ki pove, za katero društvo gre, in logotip zveze, ki ji društvo pripada. Druga stran je namenjena logotipu Prostovoljnega gasilskega društva Poljane z osrednjim motivom – golido svetega Florjana, iz katere se zliva voda na plamene.

Prapor so ob botrstvu Pavla Logarja razvili poleti na gasilski veselici, krasilo ga je 132 žebljičkov članov društva in 35 trakov donatorjev. Darko Buh je prevzel skrb za novi prapor, 53 let starega, katerega botra sta bila mesto Škofja Loka in slikar Ive Šubic, pa so prevzeli veterani.

Januarja so se po navedbah poročila poveljnika Matjaža Rudolfa vnele saje v dimnikih v Hotovlji in Poljanah, gorela sta še kozolec v Hotovlji in avto v Poljanah. Marca je gorelo v naravi v Gorenji vasi, novembra pa v kuhinji, prav tako v Gorenji vasi. Oktobra in novembra so ob poplavah v Poljanah črpali vodo iz hiš. Mladi so se tudi to leto izkazali. Tim Bogataj, Samo Oblak in Aljaž Luznar so med pionirji postali državni prvaki v tekmovanju v orientaciji v Žalcu.

Na občnem zboru je predsednik društva Metod Slabe takole povzel svoj petletni mandat: »Na začetku mandata smo imeli visoke načrte, kako se bomo organizirali ter kaj vse bomo delali in dosegli. Naša največja želja je bila zgraditi prizidek gasilskemu domu. Človek obrača, Bog obrne. Prisiljeni smo bili pogledati v tla, pa nato spet dvigniti glave in se spoprijeti z nastalo situacijo. Leto po avtomobilski nesreči smo v garažo gasilskega doma Poljane zapeljali novo gasilsko cisterno. Delo celotne petletke je bilo pravzaprav

Prevzem prapora

podrejeno temu dogodku in trdo delo s tem se je šele dobro začelo. Zato smo pobirali železo, redarili, se ukvarjali s koncerti in drugimi prireditvami. Naše operativne enote so bile pripravljene in krajanom na voljo, ko so prišle nad kraj nesreče. Ko gledam nazaj, z veseljem ugotavljam, da smo bili uspešni pri delu z mladino. Delo tega poletja smo letos simbolično zaokrožili s prevzemom novega praporja [...] Konstruktivno smo sodelovali in bili skupaj v dobrem in slabem. S tem smo dokazali vsem, tudi drugim društvom, kaj pomeni v težkih razmerah, ko se vsi čutijo poklicane, da kažejo s prstom nate, ubran moštven duh in kaj pomeni imeti ob sebi pokončne ljudi, na katere se lahko zaneseš. Rad bi izrabil to priložnost in poudaril, da pri gasilcih niso pomembni le ljudje, vidni v prvih vrstah, ampak tudi tisti, ki nas spremljajo iz ozadja. Tu mislim na naše ljudi, ki skrbijo za gasilski dom, da je čist in urejen, in na mentorje, ki se ukvarjajo z mladino. Mislim pa tudi na naše žene in dekleta, ki ostajajo mnogokrat same doma …«

2013

V začetku leta je bila primopredaja poslov vodstva društva. Janez Oblak je prevzel predsedniško mesto, Matjaž Rudolf je ostal poveljnik, člani upravnega odbora pa so ob njiju postali še Metod Slabe, Ivan Galičič, Tadej Tavčar, Matjaž Kos, Tomaž Čadež, Franci Podobnik, Andrej Dolenc, Borut Pintar, Jana Oblak, Stanka Pintar in Erazem Podobnik. Blagajnik društva je postal Matjaž Kos, tajnica Jana Oblak, predsednik mladinske komisije pa Borut Pintar. Skrb za članice društva je prevzela Stanka Pintar, za veterane pa Franci Podobnik.

Po poročilu predsednika Janeza Oblaka je društvo organiziralo zimski pohod na Blegoš, tri koncerte, zbiranje starega železa (nabralo se ga je za 18 ton), kresovanje na Visokem, ki je pustilo grenak priokus zaradi dolgotrajnega in zapletenega pridobivanja dovoljenj, gasilsko mašo, tradicionalno veselico. Obnovilo je mize in okna na starem delu doma ter nabavilo toplotno kamero FLIR, prenosni in stacionarni računalnik ter tekmovalne sesalne cevi.

Predsednik je na letnem občnem zboru opozoril še na odnose med društvi, ki da »niso v ponos nobenemu izmed nas«. Menil je, da bi morala občinsko poveljstvo in župan odločneje ukrepati. S tem je najbrž povezana tudi zabeležka z občnega zbora, ki pravi: »Janez poudaril, da se stvari ne zagovarja v gostilnah in na facebooku«.

Na tekmovanjih so bili najuspešnejši mladinci in mladinke. S prvima mestoma so osvojili prehodni pokal Gasilske zveze Škofja Loka. Tekmovanja se je po daljšem času udeležila tudi ekipa veteranov.

Poročilo poveljnika društva Matjaža Rudolfa navaja več požarov. Na novo leto je gorel travnik v Poljanah, februarja sta se vnela dimnika v Hotovlji in na Bukovem Vrhu, maja je gorel osebni avto v Gorenji vasi, avgusta pa je dvakrat zagorelo v gozdu, prvič na Mlaki nad Lušo, čez nekaj dni na Studorju. Poleg tega so gasilci posredovali še zaradi kamenja na cesti, z Gabrške gore pa so prinesli poškodovanca.

V še nearhiviranem zapisniku z občnega zbora ponovno najdemo podatek o sprejemu novih članov, tokrat jih je bilo 19.

***

Priložnostni zapis ni zajel mnogih dejavnosti Prostovoljnega gasilskega društva Poljane, posebej na področju preventive, aktivnosti članic in mladine ter njihovih mentorjev. Vsem je skupna nesebična pripravljenost pomagati. Prav v letu, ko društvo obhaja stodvajsetletnico, je februarja udaril žled. Kot osrednja občinska enota so bili poljanski gasilci ves čas v pripravljenosti, če bi se zgodila še kaka druga nesreča ali požar, druga društva pa so odpravljala posledice žleda. Kljub temu je 39 gasilcev opravilo 301 uro dela pri odpravljanju težav zaradi žleda. Posredovali so tudi ob požaru, ko se je vnela hiša na Hlavčih Njivah.

Zbral **Branimir Nešović**

Priznanja Krajevne skupnosti Poljane poljanskim gasilcem

Med poljanskimi gasilci bi gotovo vsako leto lahko izbrali posameznika, ki zasluži priznanje Krajevne skupnosti. Mnogim med njimi je gasilstvo način življenja in s svojim delom in pristopom zagotavljajo kvalitetno nadaljevanje gasilske dejavnosti v Poljanah, skrbijo, da stopajo v korak s časom na področju stroke in da občani v vsakem trenutku lahko računamo na njihovo pomoč.

Če je pri podeljevanju raznovrstnih priznanj med člani komisij mnogokrat dilema, za koga se odločiti, odločitve pa potem predmet številnih debat, med gasilci priznanja gotovo nikoli ne pristanejo v nepravih rokah. In čeprav so priznanja v prvi vrsti zasluga prejemnikov, se gotovo tudi sami strinjajo, da imajo svoj del zaslug pri tem njihovi najbližji sodelavci, člani vodstva društva in njihovi domači. Zato so priznanja posameznikom vedno tudi priznanja družini prejemnika in gasilskemu društvu.

KS seveda ne podeli vsako leto enega priznanja gasilcem, je pa podelila štiri v zadnjih šestih letih. V nadaljevanju v kronološkem zaporedju predstavljamo gasilce, ki so prejeli Priznanja KS Poljane, z besedilom, kot so ga zapisali predlagatelji.

Tomaž Čadež

prejemnik pohvale, 23. 6. 2008

Pohvalo ob dnevu državnosti je prejel za dolgoletno in prizadevno delo z mladimi v PGD Poljane, s čimer je prispeval k razvoju in promociji naše krajevne skupnosti.

Poljanski gasilci so zbirko pokalov, preko 250 so jih že prejeli od osamosvojitve Slovenije naprej, obogatili z doslej najžlahtnejšim odličjem mladih gasilcev, to je z drugim mestom ekipe mladink na državnem tekmovanju v Ravnah na Koroškem 17. maja 2008. Ta rezultat pa ni prišel kar čez noč, ampak je sad intenzivnega in načrtnega dveletnega dela z mladinkami v zasedbi Pija Fojkar, Anja Rudolf, Maja Rudolf, Petra Oblak, Klavdija Križnar, Eva Albreht, Terezija Podobnik, Barbara Klinec, Ines Rudolf, Sabina Dolenc in Ines Šubic. Zdaj se že pripravljajo na predizbor za olimpijado, ki bo drugo leto na Češkem (na predizboru so dosegli odlično tretje mesto, op. a.). In kdo je delal z ekipo mladink? Poleg mentorja Tomaža Čadeža še njegovi pomočnici Anja Čukman in Valerija Bizovičar. Tomaž Čadež se je s prostovoljnim gasilstvom prvič seznanil leta 1996. Sprva je kot mladinec sam tekmoval v zelo uspešni ekipi takratnih mladincev. Nato je prevzel vodenje tekmovalne ekipe mladink in vestno pomagal pri vseh aktivnostih, ki jih je organizirala takratna mladinska komisija. Leta 2003 je sam prevzel vodenje mladinske komisije v PGD Poljane. Vpeljal je svežino novih aktivnosti, ki so popestrile in nadgradile obstoječ program, to so bila npr. tekmovanja v orientaciji, gasilski kvizi, srečanja mladine Hrvaške in Slovenije in srečanja društev Mladi gasilec osnovnih šol Gorenjske. Pod njegovim vodstvom so dobili prve državne prvakinje v gasilski orientaciji, kopico drugih in tretjih mest na državnih tekmovanjih v orientaciji, kvizih, srečanjih slovenske in hrvaške mladine. Nizali so se tudi veliki uspehi mladink in mladincev na državnih tekmovanjih.

S svojo prizadevnostjo, strokovnostjo in požrtvovalnostjo je opravil veliko delo in bo s tem zapisan v zgodovino razvoja mladih gasilcev v Poljanah. Zato prejme pohvalo Krajevne skupnosti Poljane na področju dela z mladimi.

Metod Slabe

prejemnik priznanja, 23. 6. 2010

Priznanje ob dnevu državnosti je prejel za zelo uspešno vodenje PGD Poljane (ki ima poslanstvo zagotavljanje požarne varnosti na območju KS Poljane in občine Gorenja vas - Poljane) in obenem za uspešno delovanje na področju prepoznavnosti ter promocije kraja.

Metod Slabe se je gasilcem pridružil v otroštvu kot pionir v PGD Sovodenj. Z leti želja po nesebični pomoči ljudem v stiski ni prenehala in tako se je po selitvi v Dobensko Ameriko leta 2000 vpisal v PGD Poljane. V začetku je deloval kot operativni član, od leta 2003 do leta 2008 je prevzel funkcijo podpredsednika društva, v vseh teh letih pa je bil tudi vodja avtoparka PGD Poljane. Leta 2008 je bil na občnem zboru društva izvoljen za predsednika PGD Poljane.

Pod njegovim vodstvom se je društvo aktivno vključevalo v delovanje Krajevne skupnosti Poljane, širilo svoj ugled in si pod vodstvom predsednika prizadevalo pomagati krajanom ob nesrečah ter ob različnih drugih priložnostih.

Metod Slabe je s prevzemom funkcije predsednika PGD Po-

ljane prisluhnil tudi željam in potrebam prebivalcev krajevne skupnosti Poljane in z organizacijo različnih glasbeno-kulturnih dogodkov in drugih akcij v Poljanah dodal velik kamenček v mozaik kulturno-družabnega življenja prebivalcev Poljanske doline.

Kljub vodstveni funkciji v gasilski organizaciji je Metod človek, kateremu ni pomembna funkcija oz. položaj, temveč delo, ki temelji na prostovoljni bazi, v želji po nesebični pomoči ljudem, ki so je potrebni.

Za Metoda vemo, da se srčno trudi s svojimi prispevki, strokovnostjo in požrtvovalnostjo prispevati v osnovi k požarni varnosti na področju krajevne skupnosti, kot tudi na celotnem področju občine, obenem pa strmi k nenehnemu povezovanju z drugimi institucijami na področju krajevne skupnosti ter občine, ki lahko kakor koli pripomorejo k skupni prepoznavnosti in promociji tako PGD Poljane kot tudi celotne krajevne skupnosti Poljane.

Foto: Izidor Jesenko

Družina Podobnik

prejemnica priznanja, 23. 6. 2012

Pohvalo ob dnevu državnosti so prejeli za zelo uspešno delo celotne družine in vsakega posameznega člana v PGD Poljane.

Družina Podobnik, ki jo sestavljajo starša Franci in Marija, sin Erazem ter hčeri Lucija in Klara, je večino svojega življenja povezana z gasilstvom. Pa ne le zato, ker je stavba gasilskega doma njihov pravi dom. Bolj zato, ker so vsi člani dolga leta vpeti v gasilsko dejavnost.

V gasilskih vodah je najdlje oče, Franci Podobnik, ki je deloval na številnih področjih gasilske dejavnosti, s katerimi se je zapisal v zgodovino gasilstva v Poljanah. Dejaven je tudi v operativi in kot hišnik skrbi za gasilski dom, pri čemer mu pomaga tudi žena Marija. Prav njima se moramo zahvaliti, da sta gasilski dom in njegova okolica vedno urejena, oprema shranjena v orodišču, redno vzdrževana in pripravljena za takojšno uporabo.

Po stopinjah staršev stopajo tudi otroci. Hčeri Lucija in Klara sta bili v otroških in mladinskih letih zelo dejavni pri gasilskem podmladku in skoraj ni bilo mladinskega tekmovanja brez njune prisotnosti. Pav tako sin Erazem, ki ga je gasilstvo tako navdušilo, da je iz mladinskih vrst prestopil med operativne člane, in je zdaj podpoveljnik društva.

Vsi člani družine Podobnik se s svojo strokovnostjo in požrtvovalnostjo srčno trudijo prispevati svoj pomembni delež h gasilskemu društvu in kraju.

Janez Oblak

prejemnik priznanja, 23. 6. 2013

Priznanje ob dnevu državnosti je prejel za zelo uspešno dolgoletno delo v društvu in za njegov doprinos k tehnični opremljenosti osrednje gasilske enote.

Janez Oblak se je gasilcem pridružil leta 1974 in v vseh letih članstva deloval kot član operativne enote. S strokovnim znanjem strojništva je vpeljal veliko novosti k tehnični opremljenosti enote. Več kot deset let je bil namestnik poveljnika društva ter društveni glavni strojnik, v zadnjih letih pa tudi predsednik nadzornega odbora. Za potrebe društva se je nenehno izobraževal ter dosegel čin gasilskega častnika druge stopnje.

Velike zasluge ima za izgradnjo prizidka gasilskega doma, kamor je vložil veliko prostovoljnih delovnih ur, pogosto tudi s svojim traktorjem. Vodil je nakupe gasilskih vozil in tehnike ter specialne in namenske opreme. Vsi ti nakupi so od Janeza zahtevali veliko preudarnosti ter skrbnosti, zlasti z urejanjem nabavne dokumentacije.

Sodeloval je tudi v gasilskih tekmovanjih in kot nepogrešljiv član v vlogi strojnika z ekipo članov A na mednarodnem tekmovanju v Avstriji dosegel drugo mesto.

Do drugih članov je bil Janez vedno pošten in korekten. Nikdar mu ni bil pomemben položaj, temveč le delo in nesebična pomoč, ki jo je bil kot prostovoljec vedno pripravljen nuditi ljudem v stiski.

Zbral in uredil **Jaka Šubic**

»Center Kranj, Poljane, izvoz na intervencijo.«

Pozdrav poveljnika

Pogovor s poveljnikom, nekdanjim poveljnikom in nekdanjim predsednikom Prostovoljnega gasilskega društva Poljane

Z naslovnimi besedami se javi poveljnik oz. vodja intervencije Regijskemu centru za obveščanje v Kranju, in sicer v 3 do 5 minutah po prejemu sporočila o požaru, nesreči, ipd. ob izvozu operativcev iz garaže. Čas in utečenost ekipe dokazujeta dobro delovanje društva, ki je imelo v 120-letni zgodovini vzpone in padce, obdobja velikih aktivnosti in obdobja zatišja – odvisno od sposobnosti in aktivnosti posameznikov in generacije, do posluha trenutnih oblastnikov in krajanov, ki namenjajo sredstva za delovanje.

V nasprotju z drugimi društvi, ki si nihanja morda nekoliko lažje »privoščijo«, pa je gasilsko društvo posebno. Lahko bi rekli, da je odgovornost gasilskega društva in posameznikov večja, saj se od njih pričakuje ustrezen odziv na različne nepredvidene dogodke, na pomoč pri požarih in vsakovrstnih drugih, predvsem pa elementarnih nesrečah. Druga društva aktivnosti lahko načrtujejo, prilagajajo času posameznikov, izbirajo najustreznejše termine, prestavljajo dogodke itd. Pri gasilcih za večino dogodkov to ni mogoče, preprosto se zgodijo, kljub temu da veliko časa in energije namenjajo za preventivo.

Gasilsko društvo je posebno še po nečem. Izmed vseh društev najbolj skrbi, da so vključene vse generacije, od predšolskih otrok do veteranov. V društvu zelo konkretno teče medgeneracijsko učenje in druženje.

Jedro društva predstavljajo možje v najboljših letih, med njimi takšni, ki so odgovorne naloge prevzeli že pred dvajsetimi in več leti. Uspešno sodelujejo s starejšimi predstavniki, med katerimi je tudi Janez Buh, ki beleži prav toliko let članstva v gasilski organizaciji, kot je bilo društvo staro, ko se je vključil – 60. Posebej velja omeniti tudi prizadevnega in vsestransko »uporabnega« lanskoletnega nagrajenca KS Poljane Janeza Oblaka (Bolantačev Ivan ml.), ki je član že več kot 40 let in sodeluje še posebej pri reševanju tehničnih zadev, pri gasilski opremi itd. Na gasilskem dvorišču pa zadnja leta pogosto videvamo Pipija (Boruta Pintarja), ki skrbi za usposabljanje mladine. Seveda ni zanemarljivo tudi sodelovanje vseh drugih mladih, članov in veteranov, pa čeprav nekateri sodelujejo »samo« v desetini za tekmovanje. Vse šteje.

Zagotovo vsak član tako ali drugače doprinese k dobremu renomeju, ki ga ima društvo. Nemogoče je popisati vse podrobnosti, ki se morajo sestaviti, da tako velika organizacija dobro deluje. Da bi izvedeli nekaj več o tem, smo na pogovor povabili tri sogovornike, ki nikakor niso edini, so pa gotovo prvi med enakimi in vedno prisotni na brezštevilnih dogodkih, ki zaznamujejo bogato gasilsko dejavnost v Poljanah.

Franci Podobnik, tako rekoč »inventar« gasilskega doma in društva, je mož, ki predstavlja vez med generacijo starejših, ki so vodili društvo v sedemdesetih in osemdesetih letih, in mlajših, ki so prevzemali funkcije vodilnih v zadnjih dvajsetih letih. Njegov način življenja je gasilstvo in še enkrat gasilstvo. Na različnih vodilnih funkcijah od sredine sedemdesetih let do danes in kot hišnik je vsakodnevno spremljal vse dogodke, spremembe in napredek društva zadnjih 40 let.

Drugi sogovornik je Matjaž Rudolf, ki je postal predsednik društva pri 22 letih, ko je bilo društvo staro 99 let, in po petih letih 1998 prevzel mesto poveljnika društva, ki jo opravlja še danes.

Tretji je Metod Slabe, ki se je vključil v delovanje društva po preselitvi v Poljane, leta 2008 prevzel mesto predsednika društva in ga uspešno vodil ob zahtevnih preizkušnjah.

► Vsi že dolgo delujete v gasilstvu. Kako se spominjate svojih začetkov?

Franci: Že kot otrok sem spremljal očeta, ki je bil predan gasilec. Otroci smo spremljali starejše predvsem pri urejanju in pospravljanju opreme, pranju in obešanju cevi v »turn«, kar je bilo še posebej zanimivo. Poseben dogodek so bile gasilske veselice. Pomagali smo pri pripravi in pospravljanju prireditvenega prostora, ki so ga takrat ograjevali s sveže nasekanimi vejami, uživali na tombolah in pri prodaji srečk za srečelov.

Kot mladinec sem se pridružil usposabljanju gasilske mladine, ki jo je vodil Franc Tavčar - Kobal. Seveda takrat še ni bilo takšnega živžava okrog gasilskega doma, kakor je danes, smo pa že trenirali za tekmovanje, opravili izpit za gasilca in sodelovali pri prvih požarih. Takrat je alarmiranje potekalo s pomočjo sirene, na zborno mesto smo dirjali peš, s kolesom ali z mopedom. Spominjam se, ko smo dobili prvi kombi, s katerim smo prevažali novo težko črpalko Rosenbauer.

Predsednik podelil priznanje

Matjaž: V gasilske vrste sem vstopil s petnajstimi leti. Kakšnega posebnega povoda ni bilo. Mladinci so potrebovali strojnika pri desetini za tekmovanje, pa so me prišli iskat na dom. Takrat seveda še nisem vedel, da bo to začetek nečesa dolgoročnega in da bom gasilstvu namenil toliko časa.

Metod: Kot kmečki fantič s hribovske kmetije sem vedno občudoval gasilce in njihov gasilski dom v dolini. Kasneje ko smo se šolarji potikali po vasi, smo jih opazovali. Zame so bili junaki in vzorniki. Sam nase sem bil ponosen, ko so me sprejeli medse, da sem lahko hodil na prve gasilske vaje in na prva tekmovanja. To je pomenilo slabo uro peš v dolino in potem vsaj toliko nazaj domov. Čeprav je bilo doma vedno veliko dela, se je za gasilske vaje vedno našel čas. Potem sem opravil izpit za gasilca in aktivno deloval v gasilskem društvu na Sovodnju. Gradnja hiše me je pred 20 leti pripeljala v Poljane, kjer sem se kmalu dejavno vključil v delo gasilskega društva.

► Vemo, da je gasilsko društvo organizacija, ki ima določen hierarhičen ustroj, naloge so precej natančno razdeljene. Katera je bila vaša prva odgovornejša naloga v gasilskem društvu in katere funkcije ste opravljali do danes?

Franci: Prvo odgovornejšo funkcijo – mentorstvo za mladino v društvu – sem prevzel leta 1977, bil član komisije za mladino 16 let, 9 let njen predsednik. V vsem tem obdobju se je izmenjalo veliko mentorjev, na tekmovanjih se je število desetin povečevalo iz leta v leto, nizali smo dobre rezultate na občinski, regijski in republiški ravni. Tudi kasneje, vse do danes, pozorno spremljam to področje, pomagam z nasveti in se veselim številnih uspehov različnih selekcij na vseh področjih. Poleg članstva in vodenja komisije za mladino PGD Poljane in občinske komisije sem do danes opravljal še številne druge funkcije: podpoveljnik društva, poveljnik društva, sektorski poveljnik, član predsedstva OGZ Škofja Loka, član štaba operative idr. Danes opravljam delo občinskega podpoveljnika za operativno dejavnost, sem predsednik komisije za veterane, orodjar in hišnik.

Matjaž: Po sedmih letih članstva v gasilskem društvu sem bil leta 1993 izvoljen za predsednika društva. Zame je bila to zelo zahtevna naloga, saj nisem imel posebnih izkušenj za tako odgovorno mesto. V tistem obdobju je bilo še posebej veliko dela, saj se je približevala stoletnica društva in nabava novega vozila. Dve zahtevni nalogi, ki smo ju uspešno izpeljali.

Stoletnico društva smo pripravili pretežno zelo mladi člani in jo obeležili s številnimi prireditvami, gasilsko parado in izidom Biltena Prostovoljnega gasilskega društva Poljane. Leta 1997 smo zamenjali še staro kombinirano vozilo Zastavo s sodobnim gasilskim vozilom s cisterno.

V mandatu v letih od 1993 do 2004 sem bil tudi član upravnega odbora takratne občinske gasilske zveze Škofja loka, kjer sem bil prvi dve leti tudi predsednik komisije za mladino. Od januarja leta 1999 dalje opravljam funkcijo poveljnika PGD Poljane.

Metod: Prva odgovornejša naloga je bila povezana z mojim poklicem. Kot avtomehanik sem prevzel skrb za gasilske avtomobile. Postal sem vodja avtoparka. Beseda avtopark se je lepo slišala in bili smo ponosni na naše premoženje. Ko pa se danes ozrem nazaj, vidim, da je bil ta ponos bolj posledica veselja do avtomobilov kot pa realno stanje – vsi naši avtomobili so bili potrebni obnove oz. zamenjave.

Dobro sodelovanje z drugimi člani je bilo povod, da so me izvolili za podpredsednika društva. Obseg dela se je povečal, bilo je zahtevnejše in bolj odgovorno. Delovali smo na več področjih hkrati in postali smo dobro uigrana ekipa. Leta 2008 so me izvolili za predsednika društva. To mesto sem sprejel odgovorno in petletni mandat zaključil zadovoljen z opravljenim. Po zaključku mandata sem sprejel mesto podpredsednika in upam, da sem društvu v pomoč.

► Za uspešno delovanje je nujen pogoj strokovno izobražen kader. Kakšno izobraževanje je potrebno, da izpolnjujete pogoje za posamezne funkcije, npr. za mesto predsednika in poveljnika, in kakšen čin imate?

Franci: V gasilski organizaciji je zelo izpopolnjen sistem izobraževanja, ki je posebej zaživel po vzpostavitvi Centra za zaščito in reševanje na Igu v devetdesetih letih. Jaz sem izpit za gasilca opravil leta 1971, se kasneje še veliko izobraževal in opravil različne tečaje, po činu pa sem gasilski častnik II. stopnje.

Matjaž: Pogoj za funkcijo poveljnika je čin gasilskega častnika (GČ), ki ga pridobiš s tečajem za vodjo enot. Jaz imam enak čin kakor Franci – gasilski častnik II. stopnje. Pogoj za to je, da si vsaj 5 let gasilski častnik I. stopnje oz. 2 leti GČ in tečaj za inštruktorja oz. poveljnik gasilske enote I. in II. kategorije. Sicer v gasilstvu obstajajo t. i. operativni in organizacijski čini. Mi trije imamo operativne čine.

Metod: Za funkcijo predsednika je pogoj izpit za gasilca, sicer mora predsednik imeti glede na naloge druge

sposobnosti. Jaz imam čin gasilskega častnika I. stopnje.

► Osnovna dejavnost gasilcev je gašenje požarov in pomoč ljudem v nesrečah. Nam lahko opišete dogodek, ki se vas je še posebej dotaknil oz. ste bili zadovoljni z opravljenim delom, za katerega ste bili odgovorni.

Matjaž: Kot poveljnik sem odgovoren za intervencijsko pripravljenost, organiziram in nadzorujem strokovno usposobljenost, urjenje in kondicijsko pripravljenost članov enote, skrbim za brezhibnost zaščitne in reševalne opreme, poveljujem pri izvajanju intervencij, skrbim za varstvo pri delu pri izvajanju gasilske službe in še in še. Zato je pri vseh aktivnostih, tako na vajah kot na intervencijah, stalno prisotna skrb za tovariše, ki izvršujejo naloge.

V času mojih treh mandatov je bilo veliko intervencij. Mnogokrat je težko reči, da je akcija uspešna, vendar pa je nepopisno dober občutek, če rešiš življenje človeka ali premoženje krajana. Zmeraj pa ni tako in se je tudi že zgodilo, da smo pri požaru reševali osebo, ki je ostala v stanovanju, pa smo žal bili prepozni. Takšen dogodek še dolgo »hodi« s tabo, še dolgo te črviči, zakaj nas niso poklicali prej, da bi še lahko pomagali.

Franci: Še posebej se rad spominjam dogodka, ki ni povezan z intervencijami, pač pa z mojim delom z mladino.
Zgodilo se je v dvorani ob 90-letnici gasilskega društva, ko sem prejel priznanje za delo z mladimi. Ob prejemu so mladi pričeli skandirati moje ime in potegnili za sabo celo dvorano. Starejši so vedeli povedati, da se kaj podobnega še ni zgodilo nikoli prej, sam vem, da niti nikoli kasneje. Bil sem ganjen in vedel sem, da sem opravil odlično delo.

Metod: Ob nastopu na mesto predsednika pred šestimi leti sem bil skoraj brez izkušenj, vendar poln načrtov za naprej. Ob nesreči, ko smo uničili cisterno, se mi je sesul moj gasilski svet. Potem je bolj ali manj znano, kako je šlo naprej. Združili smo moči in se postavili nazaj na noge. V enem letu smo uspeli zbrati dovolj sredstev, da smo zapeljali novo avtocisterno na naše dvorišče. Lahko bi bil zadovoljen in ponosen že za to, pa vendar mi veliko več pomeni, da je takrat društvo pod mojim vodstvom ostalo, kljub težki situaciji, enotno. Uspelo nam je obvladati negativna čustva in medsebojna obtoževanja. Zaradi te izkušnje smo kot društvo postali močnejši in s tem sem zelo zadovoljen.

Franci ob pregledu hidrantov in prikazu gašenja

► Matjaž, omenili ste intervencije. S kakšnimi vrstami se srečujete in koliko jih je v povprečju na leto?

Matjaž: Letno imamo okoli petnajst intervencijskih izvozov, ki pa se zelo razlikujejo med sabo. Srečujemo se z vsemi vrstami požarov na stanovanjskih in poslovnih objektih, v naravi in na vozilih. Intervencije izvajamo tudi ob poplavah, plazovih, manjših nesrečah. Aktivirajo nas tudi za iskanje pogrešanih oseb, utopljencev, nesrečah v gozdu in manj pomembnih, kot so odpiranje vrat ob izgubi ključev ipd. V zadnjem času so velik problem naravne nesreče, ki jih je vsako leto več.

► Iz mojega gasilskega udejstvovanja v sedemdesetih letih se spominjam preproste gasilske opreme, aluminijastih čelad in »batovcev«, nove črpalke in kombija. Danes za veliko stvari ne vem, kako jih poimenujete, kako se uporabljajo. Kako ste vi doživljali te spremembe z ozirom na dolgo obdobje vašega delovanja?

Matjaž: Res je. Pred dobrimi dvajsetimi leti je gasilca »varovala« le navadna delovna obleka, gumijasti škornji in delovne rokavice.

Z današnjega vidika so bila takratna vozila neprimerna za hribovit teren naše občine. Marsikdaj smo zaradi težav s prevozom prišli na kraj dogodka prepozno. Po ustanovitvi občin se je iz leta v leto posodabljal vozni park, kvaliteta zaščitne opreme se je izboljševala, usposabljanje gasilcev je na višjem nivoju, saj smo dobili Center za usposabljanje gasilcev na Igu.

Danes je gasilec opremljen in usposobljen za vsakovrstne intervencije, saj so ob predpostavki zadostnih finančnih sredstev na trgu zelo izpopolnjena osebna oprema, delovni pripomočki, moderna in zmogljiva vozila. Sodobni način obveščanja pa je omogočil, da je ekipa 10 do 12 operativcev v povprečju v 3–5 minutah pripravljena za intervencijo.

Franci: Zame je bilo najpomembneje, da smo v osemdesetih letih zgradili prizidek k domu, ki je bil nujno potreben za širitev dejavnosti, novo opremo, boljšo organiziranost in vozni park, ki se je iz leta v leto izboljševal. Pri gasilskih akcijah smo veliko časa porabili za vzpostavitev črpalnega sistema, danes se je čas »prve vode« z modernimi cisternami zmanjšal na minimum.

Metod: V času mojega delovanja se je zelo spremenila gospodarska situacija, kar občutimo tudi gasilci. Namenskega denarja je manj, gasilci se moramo ukvarjati z različnimi pridobitnimi dejavnostmi, da pridobimo dovolj sredstev za delovanje. Prav letos se je izkazalo, kako pomembna je dobra pripravljenost ob elementarnih in drugih nesrečah. Brez dobre organiziranosti, opremljenosti, pripravljenosti in požrtvovalnosti gasilcev bi bile posledice žledoloma še večje.

Predsednik prevzel prapor

► V občini je sedem gasilskih društev. Kako poteka sodelovanje oz. kako ste povezani?

Matjaž: Gasilska društva občine se povezujemo v gasilsko poveljstvo občine Gorenja vas – Poljane. Poveljstvo je sestavljeno iz vseh gasilskih poveljnikov, ki so v občini, poveljnik poveljstva GPO pa je Roman Kokalj. Na poveljstvu se naredi plan nabave opreme, vozil, izobraževanj, rešujemo razne sprotne probleme.

Franci: Gasilska društva so kategorizirana po tristopenjski lestvici. V občini imamo pet društev I. kategorije, eno II. kategorije in eno III. kategorije – naše društvo, kar pomeni, da smo osrednja občinska enota. Marsikdaj pride med člani društev in UO do različnih mnenj in pogledov, izjema so intervencije, kjer pa dobro in korektno sodelovanje ni nikdar vprašljivo.

► Posebna skrb vodilnih članov društva je zagotovitev finančnih sredstev. Kako poteka financiranje in katere vire imate?

Metod: Gasilsko društvo se sistemsko financira iz občinskega proračuna, katerega del je namenjen za požarno varstvo. Višina sredstev za posamezna gasilska društva se oblikuje na podlagi kategorizacije in točkovnika. Zato mora vsako društvo izdelati podroben finančni načrt, v katerem mora biti zajeto od zavarovanja domov, vozil, operativnih gasilcev, vzdrževanje opreme, izobraževanja, refundacije za odsotnost gasilcev z dela zaradi intervencij ali izobraževanja. Da pa društvo lahko normalno deluje, je potrebno pridobiti skoraj še enkrat toliko denarja. Glavni viri so gasilske veselice, raznosi koledarjev, pobiranje starega železa, različni koncerti in prireditve ter donacije podjetij. Ob tej priložnosti bi se zahvalil vsem prizadevnim članom, da namenijo toliko časa ob različnih akcijah pridobivanja sredstev, krajanom in podjetjem pa za podarjena sredstva.

► Vaše delo, kakor tudi delo vseh drugih članov društva, je brezplačno. Velikokrat pomislite, kaj bi lahko počeli v času, ki ga namenite gasilstvu?

Franci: Včasih smo med gasilci pogosto ponavljali anekdoto: »Mi neč na prašama, kej gori, pa kod gori, sam pridema pa pogasema.« Čeprav je bilo na ta račun veliko razlag in dobre volje, je v tej anekdoti bistvo gasilstva in našega poslanstva. Nikoli se ne sprašujem, nikoli ne razmišljam, kaj bi počel drugega, in nikoli ne obžalujem življenja, ki ga podrejam gasilstvu. Na srečo mi pri tem stoji ob strani žena Marija, tudi sama aktivna članica gasilskega društva.

Matjaž: Vsak, ki stopi med gasilce, mora že vnaprej vedeti, da je delo zahtevno, da je ogromno odrekanja in neprespanih noči, v vsakovrstnih vremenskih pogojih, da bo delal zato, da pomaga sočloveku. Gasilci, ki smo na vodilnih funkcijah, se moramo zavedati, da smo odgovornost sprejeli zato, da bomo naredili nekaj več za gasilsko društvo. Nikoli nisem premišljeval, da bi počel kaj drugega. Če si delo dobro organiziraš, korektno razdeliš naloge med člane, ki so v poveljstvu, je časa dovolj tudi za druge dejavnosti. Pri gasilstvu je morda še najtežje pisanje vse dokumentacije in poročil, vendar brez tega zagotovo ne gre.

Metod: Seveda včasih pomislim. Včasih pa to namesto mene pomislijo in mi povedo drugi. Vsekakor je gasilstvu namenjenih veliko časa in energije, ki ju nam npr. zmanjka pri otrocih, pri urejanju doma in raznih prostočasnih dejavnostih. Sicer na dolgo in široko ne razmišljam o tem, včasih pa le pomislim, da bi moral svoj čas razporediti drugače. Zato smo lahko hvaležni predvsem svojim družinam, da nas pri tem podpirajo in vzpodbujajo.

***

Za vse tri sogovornike lahko rečemo, da je njihov drugi dom gasilski. Rutinirano in samozavestno so skupaj z aktualnim predsednikom Janezom Oblakom in s številnimi člani konec maja organizirali Dan odprtih vrat PGD Poljane. Prostor, ki ga uporabljajo za treniranje gasilske tehnike ali za gasilske veselice, so tokrat napolnili z gasilskimi vozili in opremo. Mnogi obiskovalci smo se čudili raznovrstnosti in zmogljivosti pripomočkov, sistematičnosti in urejenosti v gasilskem domu in vozilih, usposobljenosti in znanju gasilcev. S ponosom in zagnanostjo so prikazovali sodobno opremo in pojasnjevali postopke nekaterih načinov gašenja. Na dnevu odprtih vrat smo opravili tudi zaključek pogovora. Njihova skupna želja je ohranitev visoke stopnje pripravljenosti in odzivanja na vsakovrstne nesreče ter nadaljevanje dobrega dela in medsebojnih odnosov v društvu. Praznovanju in novemu desetletju naproti stopajo polni načrtov, med katerimi sta najpomembnejši dve nalogi. Že nekaj let si prizadevajo za ponovno širitev gasilskega doma, da zagotovijo prostore za operativno enoto in pridobijo še eno garažo. Druga, še pomembnejša naloga pa je vzgojiti generacijo mlajših, ki bodo sposobni in pripravljeni prevzeti vodilna mesta v društvu in nadaljevati zgodbo uspešnega vodilnega društva v občini.

»Center Kranj, Poljanci smo se vrnili. Intervencija zaključena. Na pomoč!«

Jaka Šubic

Ive Šubic: *Oče v gasilski uniformi*, 1963, olje na platno, 79 cm × 66 cm

»Oče v gasilski uniformi«

»[O]četu za 68. rojstni dan,« preberemo na portretu, ki ga je Ive namenil svojemu očetu, Cirilu, predanemu gasilcu. Ive nariše dobrovoljnega moža z značilnim nasmeškom, v zadregi zaradi portretiranja, hkrati pa zadovoljnega v pražnjem gasilskem oblačilu. Pri izbiri barv prevladujejo odtenki modrosive barve, v katerih zaživi preprosta gasilska uniforma.

Odlikovanja so skoraj neopazna, nič bleščečega, kot je običajno na prsih odlikovancev. Postala so del uniforme. Zaradi neopaznosti sijejo in govorijo, da je pomembnejši ta, ki jih, zaslužen za svoja dela, nosi. Govorijo o zaslugah za skupnost, za pripravljenost pomagati sočloveku, o vseh sestankih in poteh, razmišljanjih in odločitvah, akcijah in intervencijah očeta – gasilca.

Na steni za očetom visi stiliziran fragment načrta gasilskega doma, v roke pa mu je Ive položil za mlinarja neobičajno delovno sredstvo, papirje, oz. dokumente, ki jih je ob večerih oče »prekladal« sam doma ali na sestankih s tovariši, ob njih snoval izgradnjo novega gasilskega doma in koval načrte za razvoj in oživitev društva.

Oče si je portret več kot »zaslužil«. Po podatkih iz Biltena[1] je bil Ciril Šubic prvič izvoljen v odbor Prostovoljnega gasilskega društva ob koncu dvajsetih let. Leta 1936 so ga izvolili

Ive Šubic: *Gasilci,* 1974, freska, pročelje Gasilskega doma v Poljanah, 130 cm × 220 cm

za predsednika in v poročilu lahko beremo: »Tovariš Šubic je sprožil vest, da naj si društvo s časom nabavi Rešilni Avto za prevažanje ponesrečencev.«[2] V tistem času je prejel tudi prvo priznanje za 10-letno delo.

Drugič je bil izvoljen za predsednika ob koncu štiridesetih let, leto zatem, ko je društvo po vojni ponovno pričelo z delovanjem. Od leta 1950 dalje je vse njegovo delo, povezano z gasilstvom, podrejeno izgradnji novega gasilskega doma. Pod njegovim vodstvom je poljanskim gasilcem uspelo, da so leta 1956 pričeli z gradnjo in stavbo 2. avgusta 1959 predali svojemu namenu. V poročilu občnega zbora leta 1962 so se po 12 letih vodenja društva predsedniku zahvalili z naslednjimi besedami: »Med letom je opustil funkcijo naš dolgoletni predsednik tov. Šubic Ciril. Izpolnil je zadane naloge, ki niso bile lahke, in predal posle mlajšim močem. Postavil si je spomenik, naš dom, ki bo večno ovekovečil poleg vodovoda, njegovo ime. Tovarišu Šubicu zato iskrena hvala.«[3]

S portretom je Ive postavil »spomenik« obema. Napis, neobičajen na umetniškem delu, govori o Ivetovi veliki povezanosti z očetom, o njegovem občudovanju očetovega dela – kot gasilca in kot mlinarja. In drža portretiranca ni samo ponos zaradi gasilskih odlikovanj na prsih, pač pa tudi ponos očeta na sina, ki zna zarisati črto, izbrati barve in izraziti značaj portretiranca. Ive je čutil očeta, čutil je gasilce, čutil je svojo dolžnost do kraja. Priznanje gasilstvu je poleg podarjenih slik za priznanja in dobitke na gasilskih veselicah dodal tudi s tem portretom. S portretom očeta in hkrati značilnega predstavnika gasilcev povojne generacije. Tudi zato, ker mu je bila tako blizu ta zavzetost očeta in tovarišev, ker je poznal vse gasilce v Poljanah, je v sedemdesetih letih na gasilski dom narisal fresko intervencije gasilcev z upodobitvijo treh »aktualnih« poljanskih gasilcev: Tineta Hrena - Šlapuca, Jaka Kokalja - Jakopčevega in Marjana Šubica - Šuoštarjevega. S fresko je sin dodal piko na i »očetovemu« domu, Poljanam pa zgodbo dveh uspešnih mož. Gasilca in slikarja, očeta in sina, Cirila in Iveta Šubica.

Jaka Šubic

[1] Ob stoletnici … Bilten gasilskega društva Poljane, Poljane, 1994, str. 25.
[2] Ob stoletnici … Bilten gasilskega društva Poljane, Poljane, 1994, str. 29.
[3] Ob stoletnici … Bilten gasilskega društva Poljane, Poljane, 1994, str. 44.

Gasilski red in duh

Začetek gasilstva sega daleč nazaj v dobo prvih civiliziranih ljudstev. Eden prvih podatkov o boju z ognjem sega v 2. tisočletje pred našim štetjem (najdena odredba o gašenju požara v Egiptu, napisana na papirusu). Gasilsko službo so imeli zelo dobro urejeno Rimljani (rimski bogataši). Ti so celo v svojih hišah imeli gasilske čete, brizgalne in alarmne naprave za javljanje požarov. Zelo star je tudi podatek, da so zlasti v mestih organizirali nočne straže, ki so mesto čuvale pred sovražniki in hkrati pred požari. V srednjem veku so se začela razvijati značilna mesta, v katerih so bile hiše lesene, grajene tesno skupaj, ulice ozke in zato pogosti požari. V zgodovini je bilo veliko katastrofalnih požarov, ki so poleg ogromne materialne škode zahtevali tudi veliko človeških žrtev. Znano je, da so uvedli »večerni zvon«, ki je okoli 17. ure zazvonil in na tak način opozoril meščane, naj pogasijo odprta ognjišča. Zelo strogo so kaznovali tistega, ki je požar namerno podtaknil. Šele v 13. stoletju so začeli sistematično ukrepati proti požarom (leta 1276 na Dunaju).

V drugi polovici 19. stoletja se je tudi v slovenskih deželah začel hitrejši gospodarski razvoj, predvsem v industriji in rudnikih. Zlasti v mestih je bilo več poskusov organiziranja gasilske službe, ki bi bila stalno in strokovno pripravljena za gašenje požarov. Prej je bila gasilska služba urejena glede na požarne rede, cehi pa so bili tisti, ki so gasili požare. Prvi uradni začetek prostovoljnega sistematičnega gasilstva v Sloveniji se je začel v Metliki 18. septembra 1869, ko se je na pobudo domačega graščaka dr. Josipa Savinška in ob podpori 27 meščanov izoblikovala požarna bramba. Po tem datumu se je ideja prostovoljnega gasilstva hitro širila po deželah Kranjske, Štajerske, Koroške, Goriške in Krasa. Večina društev je največkrat nastala po večjih ali manjših požarih, pri katerih so bili ljudje brez moči in nesreče niso mogli niti preprečiti niti omejiti. Uspešne akcije prvih društev so spodbudile tudi druge, da so resno poprijeli za delo, zbirali članstvo in denarna sredstva za nakup orodja in opreme. Zaradi enotnosti dela, vadbe in nastopanja je sam razvoj zahteval združevanje v večje enote, ki naj bi vodile, usmerjale, širile gasilska društva. Sprva je poveljevanje potekalo še v nemškem jeziku. Ignacij Merhar je bil prvi, ki je leta 1879 v Dolenji vasi pri Ribnici začel s poveljevanjem v slovenskem jeziku. V priročniku je sestavil in razložil slovenska povelja, službeni in poslovni red ... Priročnik je imel velik pomen za nadaljnji razvoj slovenskega gasilstva, saj je bil s tem prebit led ne le v strokovnem, ampak tudi v narodnostnem oziru. Organizacijsko so si bila društva zelo podobna. Večina članov je delovala v duhu gesla: »Bogu v čast, bližnjemu v pomoč!«

V tem duhu je bilo junija 1894. leta ustanovljeno tudi Prostovoljno gasilsko društvo Poljane. Tako kot včasih se tudi danes ljudje za vstop v gasilsko organizacijo odločajo iz različnih razlogov, kot so: potrebe, vrednote, ideali, interes, želje, volja …, vsekakor pa je to častno dejanje. Vanjo so se vključevali srčni ljudje, pripravljeni pomagati bližnjim v nesreči. V zapisniku ustanovnega občnega zbora PGD Javorje v letu 1953 (izdatno pomoč sta društvu ob ustanovitvi nudila predsednik PGD Poljane Ciril Šubic in tajnik Tone Varl) lahko beremo: »Po debati se je pričelo vpisovanje navzočih članov. Bili so lepi trenutki, ko so tekmovali, kdo bo prvi povedal svoje ime, da ga je zapisnikar zapisal v seznam članstva. Dosti je bilo primerov, ko sta celo oče in sin tekmovala, kdo bo prvi na vrsti.«

Skupinska fotografija ob nakupu nove Rosenbauerce

ORGANIZIRANOST GASILSTVA – naloge so opredeljene v Statutih
GASILSKA ZVEZA SLOVENIJE (GZS)
(vključuje 17 regij)

↑

REGIJSKI SVET GASILSKIH ZVEZ
(povezuje vse GZ določene regije)

↑

GASILSKA ZVEZA (GZ)
(povezuje PGD)

↑

GASILSKO POVELJSTVO OBČINE (GPO)
(povezuje PGD v občini)

↑

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO (PGD) ali PROSTOVOLJNO INDUSTRIJSKO GASILSKO DRUŠTVO (PIGD)

Kateri vzroki pa bi danes prevladovali? Je to družinska tradicija, druženje z vrstniki, prijateljstvo, so to tekmovanja, rdeči gasilski avtomobili, cevi, ročniki in drugo orodje tisto, kar privlači mlade? Prav gotovo in še kaj več. Vstop v gasilsko društvo jim je omogočen s sedmim letom starosti (izjemoma tudi šestletniki). Zakaj? Ker se od njih pričakuje, da se bodo lahko pripravljali za različna tekmovanja, da se bodo učili osnov požarne preventive, da bodo zmogli upoštevati pravila … Prav preko različnih tekmovanj se pridobiva številno članstvo. Izjemno pomembno vlogo zavzemajo dobro usposobljeni mentorji, ki z mladimi delajo načrtno in sistematično. Pri tem so poljanski gasilci nekaj posebnega in še posebej pohvaljeni. Po zapisih sodeč so se že davnega leta 1947 na pobudo GZS začeli načrtno ukvarjati z mladino. Takrat je z njimi delal Franc Tavčar (Kobal), ob močni podpori takratnega poveljnika Danijela Šubica. Uspehi, tudi na državnih tekmovanjih, niso izostali. Močnejši so bili od preostalih ekip. In ta predanost ter vnema nista popustili vse do današnjih dni – tudi po zaslugi številnih dobrih mentorjev, ki so znali (in znajo) znanje in ideje uspešno prenašati na mlajše.

Da ne bi kdo narobe razumel. V gasilsko društvo se lahko včlani tudi starejša oseba, ki je pripravljena sprejeti določena pravila in se po njih ravnati. Samo vstop v društvo je prostovoljen, pri vseh drugih zadevah se je treba podrejati sistemu, ki ga gasilska organizacija zahteva. Možnost udejstvovanja in dokazovanja pa nudi vsem, ki so se pripravljeni nesebično razdajati za razvoj gasilstva, tako mladim kot članicam in članom, pa

Odprtje gasilskega doma, 1959

Postroj gasilcev

starejšim gasilkam in gasilcem, podpornim članom … za vse se najde dovolj pestrih aktivnosti (organizacijsko, operativno, preventivno delovanje, delo z mladimi, članicami in člani, skrb za zgodovino gasilstva ...) Osnova za dobro in uspešno delo PGD so kvalitetni programi, ki se sestavijo vsako leto in se preko celega leta tudi izvajajo. Oblikovani so tako, da vključujejo številne aktivnosti vsega članstva, ki se med seboj povezuje, si pomaga in tako ustvarja pozitivno klimo med seboj in navzven. Za uspešno realizacijo programa so zelo pomembni ODNOSI med vsemi člani PGD. Kodeks etike slovenskega prostovoljnega gasilca pravi, da odnosi med gasilci temeljijo na tovarištvu, medsebojnem spoštovanju, določenem hierarhičnem redu, vzajemni in solidarni pomoči, strpnosti in iskrenosti ter medsebojnem zaupanju in dostojanstvu. Uspeh programa, ki ga uspemo realizirati, ni odvisen samo od posameznice ali posameznika, ampak od celotne skupine, ki je zdrava, sposobna, ima znanje in je pripravljena delati. Gasilska organizacija je živa organizacija, je nekaj posebnega, ima značilnosti, ki se ne dajo primerjati z drugimi organizacijami.

Osnovno poslanstvo gasilstva je pomoč ljudem v stiski. GASILSKA ORGANIZACIJA JE HUMANITARNA, NESTRANKARSKA IN NEPROFITNA ORGANIZACIJA. Opravlja se v javnem interesu in je brezplačna, razen če ni drugače predpisano. Gasilska organizacija slovi po bogati tradiciji (letos 145-letnica ustanovitve prve požarne brambe v Sloveniji). Nekaj posebnega je tudi društvena organiziranost (1299 PGD in 49 PIGD, 120 GZ; Vir: GZS, 2013). Društva delujejo po Zakonu o gasilstvu in Zakonu o društvih. Smo najbolj množična organizacija v Sloveniji (več kot 151 000 članov, od tega 35 430 mladih do 18. leta starosti; Vir: kongresno gradivo, 2013). Ne gre nam samo za kvantiteto, ampak predvsem kvalitetno delo vključenega članstva. Številno članstvo pomeni tudi slovensko nacionalno bogastvo. Zahtevnost nesreč pogojuje vedno večjo strokovnost, po čemer se gasilska organizacija loči od drugih. Torej, brez izobraževanja in usposabljanja ni možno uspešno posredovanje operativnih gasilcev. S strokovnim pristopom na intervencijah si povečuje ugled in zaupanje javnosti. Prostovoljnost nas že nekaj let uvršča v sam vrh prepoznavnosti gasilcev, tudi zaradi številnih nesreč katastrofalnih razsežnosti (požari na Krasu, v visokogorju, poplave, orkanski vetrovi, žled). Predanost gasilstvu kažejo posamezni gasilci in gasilke, ki s svojim delom in aktivnostjo, nesebičnostjo in pripravljenostjo žrtvovati svoj prosti čas (marsikdo ga ne bi opravljal niti za plačilo), vnemo in zagnanostjo ustvarjajo pravi lik gasilca, ki mora biti spoštovan in cenjen (ne le takrat, ko je potrebna njegova pomoč). Največja nagrada gasilcem

je zadovoljstvo ljudi, katerim je pomoč potrebna. Prostovoljni gasilci za svoje delo niso plačani. Priznanja in odlikovanja prostovoljnim gasilcem so moralno zadoščenje za njihovo nesebično in humano delo, pri katerem so pogosto izpostavljali tudi svoje zdravje in življenje. To so zasluge za delo na področju operativnih, organizacijskih, preventivnih dejavnosti, vzgoje mladine, za posebno hrabrost oziroma požrtvovalnost posameznikov pri reševanju ljudi in premoženja in se podeljujejo slovesno, kakršno bo tudi praznovanje 120-letnice PGD Poljane.

Gasilec, ki nosi gasilsko uniformo z oznakami in čini, priznanji in odlikovanji, predstavlja gasilsko organizacijo, zato mora skrbeti za svoj videz in primerno vedenje. Ob tem naj izpostavim še vodilni osebi v društvu. To sta predsednik, ki skrbi za organizacijsko delovanje društva, in poveljnik, ki skrbi za operativno pripravljenost članstva, stalno usposabljanje, opremljenost društva in strokovno delo gasilske enote. Za uspešno delovanje društva so poleg njiju pomembni tudi tisti, ki skrbijo za delo z mladino, članicami, starejšimi gasilkami in gasilci, finančno poslovanje, pisanje zapisnikov, poročil, vodenje različne dokumentacije …

Skozi zgodovinska obdobja so se izoblikovala številna pravila. Med gasilci vlada določena hierarhija, ki jo je treba upoštevati zaradi narave našega dela. Ve se, kdo je komu podrejen oz. nadrejen, na primer pri intervenciji. Vodja intervencije je vsem sodelujočim dolžan posredovati razumljiva, jasna navodila, gasilci v akciji pa so jih dolžni upoštevati in izpolniti. Ugovor je možen le, če je v nevarnosti njihovo življenje.

Tudi številni simboli so tisti, ki delajo gasilca in gasilsko društvo še bolj prepoznavno. Naj izpostavim samo dva: gasilski znak, ki je sestavljen iz gasilske čelade, za njo pa sta prekrižani levo bakla in desno gasilska sekirica, in gasilski prapor, ki ga ima vsaka gasilska organizacija. Prednja stran vsebuje ime PGD, letnico ustanovitve in prevzema, na sredini pa gasilski znak. Na zadnji strani je poljuben motiv, npr. sv. Florijan kot zavetnik gasilcev, podoba kraja … in napisan gasilski pozdrav. Prapor je običajno vezen, narejen iz kvalitetne tkanine, pomeni pa enotno in složno delovanje društva pod njegovim okriljem, s čimer članstvo dokazuje, da je vredno biti član gasilske organizacije.

Iskreno čestitam slavljencu, PGD Poljane, naj še naprej povezuje in združuje srčne, vdane, zaupanja vredne in predane ljudi, ki bodo vedno znali prav priskočiti na pomoč. Poljanski gasilci in gasilke ste lahko ponosni na preteklo delovanje društva, na sedanje stanje društva, ki je močno, učinkovito in dobro opremljeno, zato pa bo tudi prihodnost bolj zanesljiva.
Z gasilskim pozdravom NA POMOČ!

Martina Jelovčan, *VKGČ,*
PGD Javorje

Viri:
– dr. Branko Božič: Po poti 130-letnega razvoja gasilstva na Slovenskem (1869–1999), GZS, 1999.
– Ob stoletnici … Bilten gasilskega društva Poljane, Poljane, 1994.
– Gradivo 16. Kongresa GZS, 2013.

Srečanje veteranov

Veterani se spominjajo

Ročna črpalka, gašenje iz čebra v čeber, bobi na veselici … Časi se spreminjajo, ljudje pa spominjajo. Nekaterim »gasilski« spomin seže le nekaj let nazaj, drugim kakšno desetletje ali dve, naši veterani, Janez Buh, Janez Cankar, Vinko Pintar in Branko Peternelj, pa pomnijo čase še iz sredine prejšnjega stoletja.

V gasilske vrste so mnogi zahajali že kot otroci, in čeprav je bila uradna včlanitev v društvo mogoča šele pri dopolnjenih 18 letih, so bili nekateri aktivni člani že pred uradnim vstopom v društvo; tako je bil na primer eden od naših sogovornikov, Vinko Pintar, član Upravnega odbora že pri petnajstih letih.

Gospodje pomnijo gradnjo obeh gasilskih domov in povedo, da so bile pridne roke vedno dobrodošle pri delu. Delali so po cele dneve in opravili ogromno prostovoljnih ur dela, največje akcije pa so bile, ko so zidali betonsko ploščo (plato). Janez Cankar pove, da sta se s pokojnim Lojzom skušala, kdo bo naredil več ur pri zidanju gasilskega doma, pa se je zanj tekma zaključila, ko se je po zidanju ene od plošč vračal domov in padel z motorjem ter zlomil obe ključnici.

Gasilska društva so se pred mnogimi leti začela ustanavljati zaradi boja z ognjem in veterani pomnijo mnoge požare, ki so na srečo vedno terjali le ogromno materialno škodo. Nekateri požari so se v spomin vtisnili bolj kot drugi in Janez Buh se prav dobro spomni požara pri Kosmu leta 1937, ki so ga gasili z ročno črpalko. Ta ni stala na griču, ampak spodaj, v Poljanah, in ob njej so bili štirje gasilci, ki so, po dva na vsaki strani, ročno črpali vodo iz Ločivnice. Janez pove, kako so otroci kar tekli gledat, če je res, kar so slišali, namreč, da voda teče po hribu navzgor.

Kasneje so se že pojavile prve motorne črpalke, ki pa še niso imele sistema, ki bi omogočal neposreden priklop naprej. Tako so gasili še iz čebra v čeber, kar je pomenilo, da je v potoku stala motorna črpalka, ki je po ceveh pognala vodo do čebra, kjer je bila naslednja motorna črpalka, ta je vlekla vodo v naslednji čeber ... Gasilci ob motorni črpalki so morali skrbno

paziti na dodajanje plina – če ga je bilo preveč, se je v ceveh ustvaril vakuum. Tako je morala biti vsaka črpalka malo manj »pod gasom«. Branko Peternelj se spomni požara, ko so bili na zadnji črpalki javorski gasilci, pa je strojnik dodal preveč plina in je spojko kar odtrgalo, črpalka pa je poskočila in jo je vrglo stran. Na ta način so gasili tudi požar v Bačnah, hlev na Malenskem Vrhu, do koder so vodo črpali iz Suše.

Ogenj si ni nikoli izbiral primernega časa, in ko je bilo vse v ognju pri Matevž na Logu, je bil tak mraz, da je voda sproti zmrzovala. Janez Cankar se spomni gozdnega požara na Gabrški Gori, kjer so že vse pogasili, pa je potegnil veter in je okoli gasilcev sklenil krog. Branko pa doda: »Šuoštarjevemu Marjanu je pa brado osmodilo, kako je smrdelo! To se je jezil! Če ga pa ne bi potegnil iz ognja, bi bilo pa najbrž kar hudo. Celo glavo bi mu lahko opeklo, če bi se mu brada vžgala.«

Ko so se nabavljala vozila, je bilo večkrat treba na kakšno daljšo pot, na primer v Beograd in Zagreb. Tam so prevzeli tudi vozilo VAZ iz Rusije. V sredo so ga pripeljali v Poljane, do nedelje pa ga je bilo treba prebarvati z ruske barve na rdečo in ga registrirati. Zanimiva prigoda je povezana tudi z gasilskim avtomobilom zastava, na kateri je bil top, s katerim so za domom naredili toliko pene, da so mimoidoči še en teden mislili, da je sneg.

Odkar so se prirejala gasilska tekmovanja, so na njih sodelovali tudi poljanski gasilci. Veterani povedo, da smo imeli od vseh društev s področja Gasilske zveze Škofja Loka dolgo časa največjo udeležbo desetin na tekmovanjih. Pa edini da smo bili, ki smo otrokom dajali malico na tekmovanju, sendviče so delali kar na mestu samem, pri kombiju. Člani so tekmovali v enaki vaji kot zdaj, orientacij še ni bilo, bili pa so kvizi, ki sicer niso bili v prvem planu. Tekmovanje se je v tistih časih odvijalo spomladi, zato so bile vedno težave z datumi, ker so se prekrivali z birmo in sv. obhajilom. Leta 1978 so se s člansko desetino udeležili velikega tekmovanja v Avstriji – v paradi je bilo 7000 gasilcev in igralo je sedem »pleh musk«. V Avstrijo je tekmovalce peljal majhen avtobus, v Škofjo Loko pa običajno kombiji ali avtobus, včasih je naneslo tudi tako, da je kombi peljal toliko gasilcev kot avtobus. Branko se spomni, da jih je enkrat peljal sedemindvajset: »Kot drva so bili naloženi notri namesto motornih črpalk, pri igrišču v Puštalu je bil policist in mi kar povedal, da imam srečo, da se poznava.«

Že dolga leta so gasilci tudi organizatorji prireditev. Včasih so bile to predvsem tombole in veselice, ki so se prirejale za razvedritev in doprinos v gasilsko blagajno. Dobitke so pridobivali tako kot še danes, nekaj so jih darovali krajani in podjetniki, nekaj se jih je kupilo. Za glavni dobitek je bilo včasih kolo, včasih krava ali kaj podobnega. Tombole so bile sprva zelo dobro obiskane, potem pa je zanimanje začelo upadati: »Če ni bil glavni dobitek avto, že ni bilo več zanimivo,« pove Vinko. Srečelovi na veselicah pa so se obdržali do danes.

Veselice so se od današnjih kar malo razlikovale, namesto čevapčičev so cvrli bobe, kuhali klobase in golaž, žene pa so napekle potico. Janez Buh pomni veselico leta 1954 ob 60. obletnici, ki se je začela že zjutraj in cel dan potekala Na Vidmu. Zmanjkalo je vsega, tudi vina, ki so ga z unimogom pripeljali iz Štanjela.

Na veselice so včasih hodili predvsem starejši – domačini z vseh gričev – in ansambel je bil namenjen njim. Sogovorniki povedo, da je glasba na veselicah zadnjih 10, 15 let drugačna, ker mora biti po okusu mladih, starejši pridejo bolj popoldan, le da kupijo kakšno srečko, koga srečajo in nekaj pojejo. Če bi bila danes taka glasba kot pred desetletji, obiska ne bi bilo.
Po veselicah so imeli navado organizirati piknik ali pogostitev, čeprav ne vedno. Zgodilo se je tudi, da so se dogovorili in se odpeljali na izlet. Veterani so si zapomnili predvsem tistega, ko so se odpravili v Rovte s tovornjakom. Tega jim je posodila zadruga, avtobusa namreč še ni bilo. To je bil dvodnevni izlet – v soboto so se odpeljali, v Rovtah prespali na hlevu, naslednji dan pa se vrnili nazaj. S tovornjakom so šli tudi v Planico. Keson so opremili s klopmi in z ograjo, na policiji pa je bilo treba pridobiti dovoljenje, da je vozilo izpravno. Vsi povedo, da je bilo na tovornjaku bolj veselo kot danes v avtobusu, saj so vsi sedeli v krogu, na avtobusu pa gledaš drug drugemu v hrbet.
Poleg gasilskih dejavnosti so bili zelo aktivni tudi na drugih področjih. Na stotine prostovoljnih ur dela so naredili, ko so pomagali pri drugih delih v Poljanah – kopali so za elektriko, vodovod, telefon, pa preko 100 betonskih plošč so zazidali. »Ampak, veš, kregali se pa nikoli nismo!« doda Vinko, ko že odhajamo vsak na svoj konec.

Jana Oblak

Gradili so prizidek

Ženski začetki v gasilskem društvu in pomen članic

Včasih je veljalo, da je PGD izrazito moška organizacija, a danes ni več tako. Članice smo prav tako pomemben del gasilskega društva. V operativi se res ne moremo meriti z moškimi, ne po številu ne po nalogah. Opravljamo pa številne druge naloge, ki so za društvo še kako pomembne.

V Biltenu je leta 1931 prvič med poljanskimi gasilskimi imeni zaslediti tudi žensko ime. Marjanca Debeljak (Karnišnca), žena tedanjega poljanskega župana, je namreč omenjenega leta društvu darovala 500 din in postala botra ob nakupu prve motorne brizgalne.[1] Marjanca verjetno ni bila članica društva, kajti poljanski gasilci so med svoje članske vrste po vsej verjetnosti spustili ženske šele po drugi svetovni vojni. V povojnem obdobju je politika enakopravnosti žensk in moških narekovala vključevanje žensk v vse oblike javnega življenja, tudi v povsem moške organizacije. Tako v Biltenu prvič zasledimo članice leta 1953. Tega leta jih je društvo štelo pet.[2] Leto kasneje pa že deset, ena od njih je bila tudi Anica Berčič - Kuosuva iz Poljan. Podala sem se na prijeten klepet z njo.

Anica ima zelo lepe spomine na svoje gasilske začetke. V gasilsko društvo je vstopila, ko je bila stara 18 let. Gasilci so se takrat zbirali v Poljanah, prišla je blizu, vprašali so jo, ali bi postala gasilka, pa je rekla: »Zakaj pa ne?« Tudi njen oče je bil gasilec in ker se gasilstvo prenaša iz roda v rod, bi lahko rekli, da je imela Anica gasilstvo že kar v krvi. Čisto prve gasilske naloge se Anica spominja takole: »Bližala se je 60-letnica društva. Zbrale smo se Nežka Varl - Varbanačuva, Ela Cankar Kalan - Svejnakarska, Mici Demšar - Palirjuva, Urška Marinšek - Kovačuva, Anica Rihtaršič - Jurčkuva, Anica Tušar - Apnarjuva, Anica Ržek - Bašucuva, Pavlca Čadež - Malnska, Marta Dolenc in jaz. Takrat je bila to prva gasilska enota v Poljanski dolini. Naša naloga je bila, da pomagamo na gasilski veselici. Včasih veselice niso bile take, kot so sedaj, takrat se ni peklo čevapčičev. Ženske smo spekle bobe in pecivo, postregli pa smo tudi s kuhanimi klobasami.«

Na številnih gasilskih veselicah so bile članice vselej nepogrešljive. Ena teh veselic pa se je Anici posebej vtisnila v spomin in srce. »Pozimi smo imeli tradicionalno pustno veselico v kulturnem domu. Veliko mask je bilo od vse povsod. Enkrat sem bila tudi jaz zamaskirana. Bila sem metulj in dobila sem prvo nagrado, podstavek za torto, ki ga hranim še danes, saj mi je drag spomin, ker sem na tej veselici spoznala svojega moža.«

Marjanca Debeljak (Karnišnca), botra pri nakupu nove motorke leta 1931

Dejavnost članic se ni omejila zgolj na veselice. »Članice smo pomagale, kar koli je bilo potrebno. Šli smo tudi na izlet v Rovte. Kot gasilci smo sodelovali tudi pri igri *Raubarski cesar,«* se spominja Anica.

Ko so bili njeni otroci manjši, se Anica ni več tako aktivno udeleževala vseh dejavnosti v gasilstvu. Zelo pa je bila vesela, ko so jo lansko leto povabili na srečanje veteranov. Na prvem srečanju je bila edina članica. Zadovoljna s srečanjem je povedala: »Razkazali so nam gasilski dom in avtomobile. Zelo me je presenetilo, kakšen red in disciplino imajo, vse je na svojem mestu, in kako so usposobljeni za vsako stvar. Predvsem pa se me je dotaknila njihova prijaznost in čut do starejših ljudi. Tako je tudi prav. Naj vedo že mladi: če si bil kdaj gasilec, ne boš med gasilci nikoli pozabljen. Gasilci obiskujejo tudi starejše gasilce ob okroglih rojstnih dnevih, tudi jaz sem bila deležna teh obiskov. Ob zadnjem slovesu pa preberem gasilcem tudi besede v slovo. Veselim se naslednjega srečanja veteranov, ki bo letos v Poljanah. Ponosna sem, da sem gasilka in gasilci so vredni vsega spoštovanja.«

Ja, tako minevajo leta in desetletja. Kar nekaj članic bi lahko omenila, ki so bile v društvu pomemben člen. Opravljale so dela blagajnika, tajnika ali bile vodje oziroma referentke za članice. Večji razmah je žensko članstvo doživelo po letu 1992. Da bi postale članice v Poljanah aktivnejše, je bila takrat na pobudo Francija Podobnika ustanovljena ekipa članic, ki se je pričela udeleževati tekmovanj in še nekaterih drugih dejavnosti, ki jih članice gojimo še danes. Ekipe članic so danes dokaj enake po številu. Kadar pa kakšno članico v

Ela Cankar Kalan in Nežka Varl, 1969

[1] *Ob stoletnici* ... Bilten gasilskega društva Poljane, Poljane, 1994, str. 26.
[2] *Ob stoletnici* ... Bilten gasilskega društva Poljane, Poljane, 1994, str. 37.

Tri generacije (l. 1954, l. 1974 in l. 2013)

drug kraj odpelje ljubezen, jo nadomestimo z novo. Marsikatera nadaljuje gasilsko poslanstvo od pionirskih, preko mladinskih do članskih vrst. Članica postaneš pri 16-ih letih. Gasilstvo pa se pogosto prenaša iz generacije v generacijo. Veliko je takih, kjer so gasilci vsi v družini, oba starša in otroci. Tako je znotraj družine razumevanje za poseben, gasilski način življenja večje tudi za žensko. Danes društvo šteje več kot 80 članic, nekatere so bolj, druge manj aktivne.

Članice vsako leto začnemo delo z občnim zborom, kjer pripravimo poročilo o delu preteklega leta. V gasilskih oblekah se na pogrebih poslovimo od pokojnih gasilcev; prav tako v oblekah slovesno zastopamo svoje vrste na paradnih srečanjih s sosednjimi društvi, kadar le-ti praznujejo svoje obletnice. Gasilska sveta maša je za gasilce prav tako slovesnost, ko poljansko cerkev sv. Martina napolnijo gasilske uniforme. Po obredu članice s pecivom, ki ga pripravimo same, pred cerkvijo postrežemo župljane.

Poseben izziv so nam tekmovanja. Pozimi se preizkusimo v smučarskih sposobnostih. Članice dosegamo lepe rezultate. Enkrat letno se srečujemo s članicami iz celotne škofjeloške regije. Tudi tu ne gre brez tekmovalne vneme v raznoterostih. Preizkusimo se v vezanju vozlov, pravilno izbiramo gasilno sredstvo glede na vrsto požara, sklapljamo cevi, mečemo vrvi in zbijamo tarče. Rešujemo pa tudi teste, kjer moramo odgovarjati na vprašanja iz gasilske tematike in hkrati poznati tudi znamenitosti kraja, v katerem se takrat nahajamo. Ko pride september, se vsako leto z dvema ekipama pripravljamo na tekmovanje v spajanju sesalnih cevi in trodelnem napadu, ki poteka v Škofji Loki. Če nam uspe doseči dober rezultat, je na vrsti tudi regijsko in kasneje državno tekmovanje, ki je na vsaki dve leti. Tekmovalna vnema je kar velika, ob dobri uvrstitvi pa neizmerno veselje. Če se nam dober rezultat izmakne za kakšno sekundo, si pa rečemo, da je včasih dobro tudi samo sodelovati. Na vrsto pride tudi gasilski reli. Spretna šoferka mora z gasilskim kombijem natančno opraviti vožnjo in hitro prevoziti ovire, ki se vrstijo na poti. Marsikdaj ženska ekipa prekaša moško. Na poti spoznavamo kraje in opravljamo gasilske naloge.

Vaja članic

Občinsko poveljstvo enkrat letno pripravi vajo za članice društev, ki delujejo v občini Gorenja vas - Poljane. Takrat se naredi vaja, kot bi šlo zares. Gasimo hiše, stavbe, ob končani vaji pa nam poveljnik poda poročilo, kako je vaja uspela, oziroma koliko bi rešile, pogasile, če bi šlo zares. Takrat spoznamo delo operativnih gasilcev in se zavemo, kako pripravljeni in hitri morajo biti operativni gasilci v resnici.

Za članice sta gasilska veselica in prvomajsko kresovanje na Visokem pomembna dogodka, saj smo nepogrešljive v strežbi. Že nekaj let zapored se ob sijoči polni luni podamo iz Poljan Blegošu naproti. Ne izostane pa tudi izlet za vse članice škofjeloške regije. Pa še bi lahko naštevali.

Članice se tudi usposabljamo. Kar nekaj jih je aktivnih pri mladini. Mentorice pripravljajo mladino na številna tekmovanja in srečanja. Nekatere delujejo kot mentorice na letovanju mladine v Savudriji. Izobražujemo se in obiskujemo tudi tečaje za gasilko, gasilko prve stopnje, bolničarko, za vodjo skupine, nižjo gasilsko častnico, gasilsko častnico. Dve članici našega društva, Sabina Podobnik in Maja Kos Klemenčič, sta dosegli najvišje imenovanje, postali sta gasilski častnici. Med našimi članicami ne smemo pozabiti na Marijo Podobnik, ki vedno skrbno pripravi obleke za razna tekmovanja in skrbi za cvetoči gasilski dom.

Tako, članice prispevamo pomemben delež k poljanskemu prostovoljnemu gasilstvu, tudi če ne gremo v ogenj. Društvu koristimo na drugačen način. Ne nazadnje smo našim članom v spodbudo in moralno oporo. Zato gre velika zahvala vsem članicam, ki ste v vseh teh letih kakor koli pripomogle k prepoznavnosti in aktivnosti našega društva. Upam, da bo ostalo še naprej tako, da bodo poljanski gasilci aktivni vse od pionirjev, mladincev, članic do veteranov!

Z gasilskim pozdravom NA POMOČ!

Stanka Pintar, *referentka za članice*

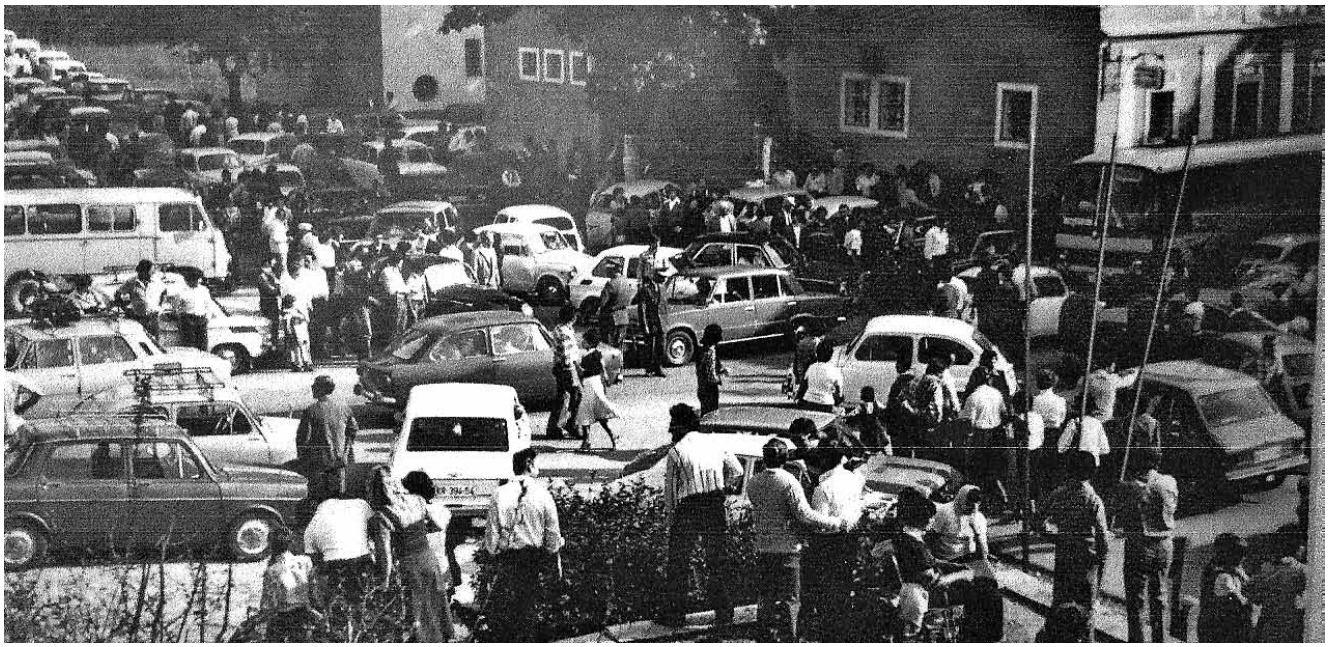

Gasilske veselice v Poljanah

Starejši Poljanci nam znajo povedati, kako so bile Poljane včasih bolj »žive«, da je bilo ob nedeljah, praznikih in sejmih več prireditev in veselega dogajanja. Njihovemu opisu seveda botruje dejstvo, da so bili takrat mladi in se jim je že zaradi tega zdelo vse lepše. Res pa je tudi, da danes vsem zmanjkuje časa, zato je tudi manj skupinskih prireditev, pri katerih je potrebno veliko energije prostovoljcev. Gasilci, znani po svoji prostovoljnosti, so eni tistih, ki že vrsto let organizirajo veselice in skrbijo za zabavo ljudi.

Iz ohranjenih dokumentov o poljanskem gasilskem društvu lahko prve podatke o veselicah preberemo v zapisu, kjer kronist navaja, da se je »dne 2. svečana [1906] sklicalo celo društvo glede obleke in posvetovanja glede nameravane veselice, ki se ima vršiti 11. 2. 1906 v gostilni na Vidmu«. Iz poročila izvemo, da so za vstopnino določili 80 vinarjev, in da je godbo sestavljalo »pet mož iz tukajšnjih krajev«, ki so igrali za 40 kron[1], in imeli so večerjo od sedme ure zvečer do pete ure zjutraj. Preberemo lahko tudi, da je bilo poleg plesa organizirano »srečkanje na 1500 številk po 10 v [vinarjev] in šaljivo pošto«, veselica pa jim je prinesla 292 kron in 43 vinarjev čistega dobička. Ta prvi zapis nam našteje vse sestavne dele tudi današnjih veselic, od vstopnine, glasbe, plesa, srečelova do dejstva, da je veselica za gasilce pomemben vir dohodka za nadaljnje delovanje društva.

Ker so poljanski gasilci videli, kako uspešna je bila prva zimska veselica, so 15. julija istega leta pripravili tudi vrtno veselico in si tedaj pri gorenjevaških gasilcih izposodili celo oder.[2]

Slika zgoraj: »Džumbus«, Gasilska veselica leta 1977 (foto: Milan Kalan)
Slika spodaj: Članice - najpomembnejše na veselici

Kronist je v popisu dogajanj zabeležil, da so zvečer ob petju, šaljivi pošti in srečelovu pripravili še »umetelni ogenj«, kar je bil najbrž prvi ognjemet v Poljanah. V letu 1936 pa so poljanski gasilci ob običajnih veselicah pripravili tudi tombolo, za katero so si morali dovoljenje priskrbeti v Beogradu. Tam so zaprosili za 3000 tombolskih lističev po tri dinarje, dobili pa so 2000 lističev po dva dinarja. Kljub temu je imelo društvo kar precej dobička, in sicer 6700 dinarjev.[3]

Poleg skopo ohranjenih podatkov o veselicah mi je veseljaško dogajanje v preteklosti približala pripoved najstarejšega poljanskega gasilca Rafelnuga Janeza, starega 83 let, ki se je gasilcem pridružil leta 1954. To pomeni, da je njihov član že

[1] 100 vinarjev = 1 krona

[2] Svoj plesni oder, velik 8 m × 8 m, so si dali napraviti leta 1913 z dobičkom od vrtne veselice in se domenili, da ga bodo posojali drugim društvom za primerno odškodnino. Iz poročila za leto 1920 je razvidno, da so gasilci za 50 kron prodali oder Bralnemu društvu, »s pridržkom, da je Gasilnemu društvu na razpolago, kadar ga rabi«. Leta 1927 so se ponovno odločili za izdelavo svojega in iz dveh zapisnikov iz leta 1928 ne zvemo o društvu drugega kot to, da so oder posodili na Trato. Leta 1930 so gorenjevaški gasilci prosili, da bi ga posodili še njim, vendar so jim poljanski odpisali, »da so že v letu 1928 sklenili, da se oder nikdar in nikomur ne posodi«.

[3] Gasilski častnik Franc Tavčar (Kobau – Turistični Francelj), ki je postal gasilec leta 1947, je v pogovoru za Bilten ob 100-letnici GD Poljane leta 1994, povedal: »Enkrat smo imeli še prav poseben problem zaradi tablic za tombolo. Če si predstavljate, kje so Radenci, veste, da zraven teče reka Mura, na drugi strani pa je vas Tišina. Od tam smo jih dobili (smeh). Zahvaliti bi se morali tudi Strojarjevemu Maksotu, ki je zmeraj skrbel za te stvari.«

Na veselici

Veselica od blizu

60 let, kar je polovična doba obstoja gasilcev v Poljanah. Pri pripovedi je sodelovala tudi njegova žena Kovačuva Uršula, ki je prav tako gasilka.[4]

Povedala sta, da so včasih pred veselico prišle na blagajno, kjer so pobirali vstopnino za vse, ki so hoteli plesati, starejše občanke in rekle: »Prestare sma, de bi plesale, sam za gasilce boma pa useglih dale.« Plačale so več, kot je bila vstopnina, in odšle domov. Na veselico pa je večino obiskovalcev pritegnila že tombola, na kateri so bili dobitki vedno veliki – enkrat je bil glavni dobitek celo avto: fičo. Janez pripoveduje, da so se znali organizatorji, med katerimi so bili glavni Barbn Vencel, Devjak, Žnidar, Bašucu Janez, Štrevcarju Martn, Varbanaču Tone, Zogarju Lojz, Zevnkarsk Tone, Jakapču Jaka, Lužarju Dano, kasneje Predmošančku Lado, Malnsk Filip in Barbn Vinko odlično angažirati in so res veliko naprosili.[5] Podjetja so prosili, da jim darujejo kaj za pripravo dobitkov, kar je popolnoma enako kot danes, le s to razliko, da so včasih zaprošeni dali veliko več.[6]

Po Janezovem in Uršulinem pripovedovanju so gasilci peš obšli domove okoliških vasi in prodali veliko srečk. Na mestu med Ločivnico in stavbo, v kateri je danes pekarna, so imeli zaparkiran tovornjak, s katerega je Varbanaču Tone klical številke. Kasneje so tovornjak zaradi pomanjkanja prostora postavili med Veharjevim mostom in spomenikom NOB. Po Janezovih spominih naj bi bila zadnja tombola leta 1979, v spominu pa mu je najbolj ostala tista, ko so že med tombolo prodali vso pijačo. Na srečo je bila med gasilkami Reškuva Slavka,[7] ki je imela na Trati v Škofji Loki trgovino, kamor so šli spraznit skladišče in v Poljane pripeljali poln tovornjak nove pijače. Janez je povedal, da se je včasih na veselicah popilo veliko več vina kot piva, ob tem pa se je spomnil zadnje veselice, ki je bila na Videmskem vrtu, za katero je skupaj z Devjakom in Žnidarjem pripeljal iz Štanjela tisoč litrov vina, ki so ga popili v enem popoldnevu. (Ko je to povedal, je rekel: »Pa tega raj na zapiš, ke nabo noben vrjeu … ti sam napiš, de sej ga ulik popil.«). To nam pove, kako živahno je moralo biti dogajanje na Videmskem vrtu (letni vrt pred gostilno Na Vidmu), katerega lokacija ni bila naključna, vendar so bili za to praktični razlogi.[8] Po Janezovem pripovedovanju so nakupljeno pijačo teden dni prej hladili v ledenici gostilne.[9] Pivo so imeli v 50-litrskih sodih in ga ohlajenega točili obiskovalcem na šanku pri ledenici. Po Buhovih spominih so imeli šank tudi nad stopnicami, ki vodijo v Ločilnico, ob robu današnjega balinišča in pri zadnjem vhodu v gostilno.

[4] Janez in Uršula Buh.

[5] Njihova uradna imena in priimki so zapisani v istem vrstnem redu kot zgoraj domača poimenovanja: Vincenc Pintar, Ciril Šubic, Jože Trpin, Janez Rešek, Martin Lešnjak, Tone Varl, Lojze Kokalj, Tone Trpin, Jaka Kokalj, Danijel Šubic, Lado Frlan, Filip Čadež, Vinko Pintar.

[6] Denar za društvo so dobili tudi s srečelovom, v kasnejšem obdobju pa so bile v ta namen organizirane še razne stave (npr. ena izmed njih je ugibanje, kako visoko je obešen pršut), v nekem obdobju pa tudi kegljanje, pri katerem je zmagovalec dobil kakšno kmečko žival.

[7] Slavka Rant.

[8] Čez čas se je lokacija dogajanja veselic spreminjala: izpred gostilne Na Vidmu pred gasilski dom in okolico kulturnega doma in nazadnje v vaški park.

[9] Lesena ledenica je bila na mestu, kjer sta danes prizidek in terasa gostilne.

Gostilniško kuhinjo so gasilci potrebovali tudi pri pripravi hrane. Janez je povedal, da so v tednu pred veselico kupili enega ali dva pujsa. Klali so pr' Pintarji (pr' Barb) in na dan veselice v gostilni pekli klobase in pečenke. Gasilke so, prav tako pr' Pintarji, v petek in soboto pred veselico napekle veliko krofov. Med njimi je bila glavna Barbna Malka, pomagale so ji še Kovačuva Uršula, žena Varbanačuga Toneta, Jurčkuca in Ela Svejnakarska.[10] Vse mlade gasilke so na veselici tudi kelnarile in po pripovedovanju Uršule so lahko šle malo poplesat šele proti koncu veselice. To pa je bilo dovolj, da so se v tednu po veselici lahko hihitale ob prebiranju ljubezenskih pisemc.

Za ples so potrebovali glasbo, za katero so poskrbeli okoliški godci. Uršuli je ostal v spominu dogodek, kako jo je nekoč poslal Barbn Vencel na Hotavlje k Troh sporočit, kdaj morajo priti godci v Poljane. Peljala se je s kolesom in celo pot premišljevala, h kateri hiši sploh mora iti. Poleg hotaveljskih godcev se spominja, da so velikokrat godli tudi Čadeži.[11] Povedala je, da so ansambli igrali na mestu, kjer je bila včasih osmerokotna mesnica, ki jo je leta 1952 podrl sneg.[12] Včasih je bilo čisto dovolj, da sta se na veselicah slišala harmonika in »pompardon«, in že se je plesalo, zdaj pa imajo organizatorji pri izbiri ansamblov večje težave, saj morajo upoštevati, katera skupina je trenutno popularna in v tekočem letu ne prevečkrat slišana na okoliških dogodkih.[13]

Uršula nadalje tudi pripoveduje, kako si je Apnar iz Hotovlje,[14] ki je bil zadolžen za razsvetljavo vrta, elektriko za gasilce »izposodil« kar iz omrežja. Spominja se, da je nekoč, ko je mojstru pri vezavi pomagala držati lestev, oba streslo.

Sestavni del veselic pa je bil seveda tudi pretep. Po Janezovem pripovedovanju so se na koncu glavni organizatorji skoraj vedno sprli, vendar so potem, ko se je po veseljačenju pospravljalo, vsi prišli in nihče od njih ni vedel, da je sploh prišlo do prepira.

Ob obletnicah so imeli gasilci na dan veselice vedno tudi parado. Konjeniku na čelu, ki je bil oblečen v narodno nošo in z zastavo SR Slovenije v roki, sta sledila gasilca v uniformi, ki sta nosila gasilski grb. Gasilce je spremljala godba, sprevod pa je potekal od »ta stare kovačije« do Palirjeve hiše. Celotna ceremonija je bila povezana s prevzemom kakšne nove pridobitve za gasilsko društvo.

VABILO
k
veselici
katero priredi
prostovoljno gasilno
društvo v Poljanah
dne 31. prosinca 1909
v gostilni
„pri Vidmarju".
Začetek ob 7. uri zvečer.
Vstopnina 60 v za osebo.
K obilni udeležbi vabi najuljudneje
odbor.

Vabilo na veselico, 31. prosinca (januarja) 1909

Kako so veselice pomembne za gasilce, priča dejstvo, da so v pomanjkljivo zapisani gasilski kroniki, z bolj skopimi zapisi, velikokrat le podatki o veselicah.[15] Enako pomembne pa so tudi za veselje obiskovalcev. Otroci se že več dni prej veselijo, da bodo lahko zvečer dolgo budni in jim bodo starši kupili srečke. Spominjam se, ko sem bila sama otrok, in so bile veselice dva dni zapored,[16] da v soboto nisem bila nič žalostna, če sem na srečelovu bolj malo zadela, ker sem vedela, da bo naslednji dan za to še priložnost. Rada sem tudi oblekla kakšno lepo oblekico in se veselila, da bom videla veliko ljudi. Gotovo ima še marsikdo lepe spomine na veselice, spomine, zaradi katerih vsako leto znova rad pride »pogledat« dogajanje, morda spomine na prve zaljubljenosti, ali pride na veselico skupaj z ljubeznijo, ki jo je spoznal pred leti prav tukaj. Ja, tudi h kakšni ljubezenski zvezi so gasilci lahko pripomogli.

Maruša Gantar

[10] Z uradnimi imeni in priimki napisane po istem vrstnem redu kot zgoraj: Amalija Pintar, Uršula Buh, Nežka Varl, Anica Rihtaršič, Ela Cankar.

[11] Viktor Čadež oziroma Malnsk Viktor iz Hotovlje, ki je živel v Žireh in je imel svoj ansambel.

[12] Danes je njen ostanek okno v zidu Videmskega vrta, ki meji na staro poljansko cesto.

[13] V primerjavi s preteklimi časi so se tudi v zakonodaji zaostrili pogoji, ki jih morajo gasilci izpolnjevati pri organizaciji samega dogodka. To velja predvsem za predpise pri prijavi veselice, najemu varnostne službe, strežbi hrane, precej neurejeno je plačevanje avtorskih obveznosti, ki jih ima ansambel do Avtorske agencije za Slovenijo, plačati pa jih mora organizator veselice in ne neposredno ansambel.

[14] Franc Tušar.

[15] Zaradi skoposti podatkov lahko le delno spremljamo dogajanje v društvu. Npr. ni se jim zdelo pomembno, da bi v zapisniku za preteklo leto zapisali, kdo od članov je imel posamezno funkcijo v društvu, pomembno pa se jim je zdelo zabeležiti, kdo je imel posamezne zadolžitve na veselici.

[16] V soboto je bila zabavna glasba in veselica, namenjena predvsem mladim, v nedeljo pa narodno-zabavna in primerna za vse.

Gasilska mladinska tekmovanja zadnjih deset let

Gasilska tekmovanja so različna: društvena, meddruštvena, občinska, tekmovanja gasilskih zvez, regijska, državna, mednarodna, pokalno tekmovanje Gasilske zveze Slovenije in tekmovanja v počastitev dogodkov ali spomina na osebe, ki imajo izjemne zasluge za razvoj in napredek gasilstva.

V razpredelnici so predstavljeni rezultati vseh državnih gasilskih tekmovanj mladine od leta 2000 naprej.

1. mesto starejših pionirjev na državnem kvizu leta 2010 v Zrečah

UVRSTITVE GASILSKE MLADINE NA DRŽAVNIH TEKMOVANJIH 2000–2014

LETO	gasilska tekmovanja		srečanja slovenske in hrvaške mladine	državni kvizi	državne orientacije
2000	**DGT Kočevje** - 12. mesto pionirke - 32. mesto mladinke - 15. mesto mladinci	**pokalno tekmovanje Markovci** - 1. mesto mladinci	---	---	---
2001	Ni bilo tekmovanja.		---	---	---
2002	**DGT Ločica ob Savinji** - 10. mesto pionirke - 12. mesto mladinke 2 **izbirno za olimpijado Črenšovci** - 3. mesto mladinci	- DSQ – mladinke 1 - 33. mesto mladinci	---	**1. državni kviz Domžale** - 4. mesto mlajši	---
2003	Ni bilo tekmovanja.		**srečanje Strahoninec** - 8. mesto mladinci	**2. državni kviz Domžale** - 6. mesto starejši	**orientacija Velenje** ---
2004	**DGT Celje** - 15. mesto pionirke - 35. mesto pionirji - 4. mesto mladinke - 5. mesto mladinci		**srečanje Priložje–Metlika** - 10. mesto mladinke - 4. mesto mladinci	**3. državni kviz Velenje** - 14. mesto mlajši - 25. mesto starejši	**orientacija Mošnje** - 2. mesto mladinke - 10. mesto mladinci
2005	---		**srečanje Bedekovčina** - DSQ – mladinke - 31. mesto mladinci	**4. državni kviz Turnišče** Se ga nismo udeležili.	**orientacija Gabrje** - diskvalifikacija st. pionirji - 1. mesto mlajše pionirke - 2. mesto mladinke 2 - 4. mesto mladinke 1
2006	**DGT Starše** - 24. mesto pionirji **izbirno za olimpijado Slovenska Bistrica** - 6. mesto mladinke - 3. mesto mladinci (izven konkurence)		**srečanje Kozje** - 10. mesto mladinke - 3. mesto mladinci	**5. državni kviz Dravograd** Se ga nismo udeležili.	**orientacija Radomlje** - 2. mesto mladinke 1 - 8. mesto starejši pionirji - DSQ – mladinke 2 - DSQ – starejše pionirke
2007	---		**srečanje Garešnički Brestovec** - 8. mesto mladinke - 6. mesto mladinci	**6. državni kviz Črnomelj** - 9. mesto starejši	**orientacija Jezero pri Brezovici** - 3. mesto starejši pionirji - 3. mesto mladinke - 4. mesto starejše pionirke - 5. mesto mladinci
2008	**DGT Ravne na Koroškem** - 2. mesto mladinke - 19. mesto pionirji	**DGT Hrvaške – Makarska** - 3. mesto mladinci	**srečanje Turnišče** - 2. mesto mladinke - 6. mesto mladinci	**7. državni kviz Puconci** - 2. mesto starejši	**orientacija Jakobski Dol** - 3. mesto mlajši
2009	**izbirno za olimpijado Kočevje** - 3. mesto mladinke		**srečanje Kuče** - 6. mesto mladinke - 7. mesto mladinci	**8. državni kviz Braslovče** - 18. mesto mlajši	**orientacija Brdo pri Kranju** ---
2010	**DGT Lipovci** - 11. mesto Pionirke		**srečanje Sladki vrh** - 1. mesto mladinke - 4. mesto mladinci	**9. državni kviz Zreče** - 1. mesto starejši - 13. mesto mlajši	**orientacija Snežnik** ---
2011	---		**srečanje Kladare** - 6. mesto mladinke - 13. mesto mladinci	**10. državni kviz Vodice** - 1. mesto starejši pionirji - 17. mesto mlajši pionirji - 10. mesto mladinci	**orientacija Črni vrh nad Cerknim** - 12. mesto mladinci - 18. mesto mlajše pionirke
2012	**DGT Ptuj** - 32. mesto pionirke - 10. mesto mladinke	- 13. mesto mladinci	**srečanje Loška dolina** - 9. mesto mladinke - 8. mesto mladinci	**11. državni kviz Cerknica** - 9. mesto pionirji - 7. mesto mladinci	**orientacija Velika Pirešica** - 1. mesto pionirji - 8. mesto mladinke
2013	---		**srečanje Trogir** - 8. mesto mladinke - 5. mesto mladinci	**12. državni kviz Kidričevo** Se ga nismo udeležili.	**orientacija Sv. Jurij ob Ščavnici** - 12. mesto mladinci
2014	**DGT Ormož** - 4. mesto mladinke - 24. mesto mladinci		**Srečanje Zbilje** - 2. mesto mladinke - 2. mesto mladinci	**13. državni kviz Črenšovci**	**orientacija Sovjak**

Več o tekmovanjih: http://www.gasilec.net/operativa/operativa-tekmovanja. Več o mladinskih programih: http://www.gasilec.net/operativa/mladina.

1. mesto pionirjev na državni orientaciji leta 2012 v Veliki Pirešici

V **prvem stolpcu** so gasilska državna tekmovanja, ki so organizirana vsako drugo leto v dveh panogah, in sicer v premagovanju ovir in v mokri vaji za Memorial Matevža Haceta. Ta tekmovanja so v gasilski organizaciji rangirana najvišje in so po rezultatu najpomembnejša. Namenjena so tudi spoznavanju in utrjevanju medsebojnih odnosov mladih gasilk in gasilcev, izmenjavi izkušenj in pomembna tudi zaradi preverjanja in pridobitve strokovne ter telesne usposobljenosti mladih gasilk in gasilcev.

Drugi stolpec prikazuje rezultate s srečanj hrvaške in slovenske mladine v tekmovanju iz premagovanja ovir. Srečanja se organizirajo vsako leto, in sicer eno leto na Hrvaškem, naslednje pa v Sloveniji.

Tretji in četrti stolpec prikazujeta vse rezultate državnih tekmovanj v gasilskem kvizu in gasilski orientaciji, ki se prav tako organizirajo vsako leto.

Za šest največjih uspehov si lahko štejmo naslednje rezultate:

1. **mesto: mladinci,** pokalno tekmovanje Slovenije v premagovanju ovir, Markovci 2000;
1. **mesto: mlajše pionirke,** državna orientacija, Gabrje 2005;
2. **mesto: mladinke,** državno tekmovanje v premagovanju ovir, Ravne na Koroškem 2008;
1. **mesto: starejši pionirji,** državni kviz, Zreče 2010;
1. **mesto: starejši pionirji,** državni kviz, Vodice 2011;
1. **mesto: mlajši pionirji,** državna orientacija, Velika Pirešica 2012.

Zbral in uredil **Andrej Dolenc**

Povsod je lepo, a doma je najlepše

Vse skupaj se je začelo, ko nas je Pipi (tako rečemo Borutu Pintarju) presenetil z novico, da se zadnjič udeležimo mednarodnega tekmovanja Srečanje hrvaške in slovenske mladine. Pipi je naš mentor že več let in z njim se odlično razumemo, ob dogodkih se smejemo in na vajah uživamo. Kot vsak mentor nam tudi Pipi razloži vajo, nas pri njej usmerja, meri čas in nas spodbuja. Na tekmovanje v Trogir pa nas je odpeljala mentorica, Maja Krek.

Zbrale smo se dekleta, ki smo bila pripravljena tekmovati. Vse smo že imele izkušnje z enakim tekmovanjem, tako smo sestavile odlično skupino. V naši skupini je bilo deset tekmovalk. Pipi nas je razporedil po pozicijah; enka – desetar, dvojka, trojka, štirica … vse do devetke. Pozicije so določale, kaj bo katera delala. Deseta tekmovalka je bila rezerva, če bi se kateri od nas na dan tekmovanja kaj naredilo. Sama sem bila trojka, kar pomeni, da sem morala »črpati« z vedrovko, ali kot rečemo tekmovalke, plesati »pumpen dance«. To je v celotni vaji poleg dvojke, ki ima enako vlogo, najtežje delo. Vendar sem vajo s ponosom kljub zelo podplutim kolenom še vedo rada izvajala.

Z vajami smo začele že dovolj zgodaj, kakšen mesec pred samim tekmovanjem. Na začetku smo bile zelo razigrane in neposlušne. Delale smo precej po svoje in edino, kar nam je šlo dobro od rok, je bilo jeziti mentorje. Vendar smo se počasi »skulirale« in začele resno delati, saj smo vedele, da nas uspeh sam od sebe ne bo poiskal.

Tako smo, za razliko od prej, začele na vaje hoditi točno, delale smo resno, brez velikega govorjenja (med vajo je zahtevana popolna tišina, vendar tega do samega tekmovanja nismo kaj prida upoštevale). Priprave na tekmovanje so postajale vse bolj naporne, Pipi in Maja pa sta imela vedno večja pričakovanja.

Vedno bolj se je bližal 8. junij 2013, ko smo se v upanju, da smo dovolj močno vadile in da lahko posežemo po odličnih rezultatih, odpeljale na Hrvaško. Pot je bila dolga. Vedelo se je, da bodo vse ekipe v Trogirju najprej noč prespale v hotelu in da se bo tekmovanje začelo šele naslednji dan, kajti vse ekipe so prišle v Trogir v poznih urah, izčrpane od poti. Na poti smo imeli več postankov. Popili smo kavo ali dve, da smo se malo prebudili, se okrepčali in nabrali novih moči, kajti vožnja v avtobusu je bila naporna. Dolgo pot smo si krajšale s poslušanjem glasbe, ob kateri smo zapele in celo zaplesale. Sama se spomnim, da smo s tekmovalkami sedele čisto zadaj in igrale igrice, se pogovarjale in imele sto in en način, kako bi zaspale, pa nikakor nismo mogle ... Zunaj je živo srebro kazalo le nekaj stopinj pod 40. A tudi v avtobusu je bilo vroče in zatohlo. Kuhali smo se kot kuhani raki, čeprav je bila vso pot vklopljena klima. Z mentorico Majo smo si krajšali čas tudi tako, da smo se učile in poglabljale znanje o človeškem telesu. Še posebej so nas zanimali spolni organi. Vsebina nas je spravljala v smeh in nas zabavala.Temperatura ni popuščala. Bolj ko smo se bližali

»Pumpen dance«

Štafetne igre

končnemu cilju, bolj je bilo vroče. Ko smo končno le prispeli v Trogir, je bila temperatura nekaj čez 40 stopinj.

Po sedmih urah naporne vožnje smo okrog 14. ure prispele na cilj, do našega hotela. Imenoval se je Medena. Ta hotel je bil kraju, kjer je potekalo tekmovanje, najbližji. Prijazno so nas pospremili v hotel in nas namestili v sobe. Z menoj v hotelski sobi sta bili še dve sotekmovalki. Imele smo zelo lep razgled na morje in obalo. Do večerje smo imele še nekaj prostega časa. Porabile smo ga za druženje med tekmovalkami, za raziskovanje obale in plavanje v izredno mrzlem morju.

V kletnih prostorih hotela so nam po večerji pripravili »spoznavni disko«. Polne pričakovanja smo se odpravile v disko, vendar je bila udeležba skromna. In še ti redki so le opazovali, kako smo se ostale poskušale zliti z okoljem. Z brezplačno vstopnico smo dobile brezalkoholno pijačo in bile zadovoljne, da smo se vsaj napile, če že plesale nismo.

Nastopil je čas za spanje. Vsi okrog mene so zaspali, »kot bi jih postrelili«. Izčrpala jih je dolga in naporna vožnja in ne disko. Le jaz zaradi vznemirjenja nisem mogla zaspati do pete ure zjutraj. Začaral me je svetel pogled na obalo čez morje. Obala se je svetila v sijaju luči in bilo je res čarobno.

Naslednji dan smo imeli budnico že ob 7. uri. Vsega skupaj sem spala dobri dve uri. Kljub gneči pred vrati kopalnice sem uspela tudi jaz priti na vrsto. Nato sem pripravila prtljago in pohitela na zajtrk, kjer sem zaužila ogromno »dozo« kave, da sem zdržala vsaj do tekmovanja. Nič kaj nas ni mikalo stopiti na sonce, saj je bilo zunaj rahlo bolj znosno kot prejšnji dan, vendar še vedno ubijalsko. Poleg sončne vročine nas je grela še misel na tekmovanje.

»Napakirale« smo se nazaj na avtobus in se odpeljale proti kraju tekmovanja. Vse prepotene in nervozne smo se pogovarjale, kako in kaj moramo ravnati na vaji, da ne bomo dobile kazenskih točk, ki bi nas ne le spravile ob dober rezultat, temveč tudi ob motivacijo za nadaljnje igre.

Tekmovanje je potekalo na prostem in ob hudi vročini smo se počutile, kot bi se pekle na žaru. Za senco smo se borile kot živali. Oblekle smo se v temno modre delovne obleke z dolgimi rokavi ter hlačnicami. Super za 40 stopinj. Imela sem občutek, da se bom utopila v lastnem znoju. Bilo je res vroče. Poskušale smo pregnati vsaj misel na vročino, če že vročine nismo mogle. Hladile smo se s pijačami, se pogovarjale, kaj vse delamo, ko je hladnejše, ter se zamotile z raznimi igrami, da nismo mislile na vročino.

Preden je desetarka podala povelje za začetek vaje, so se sekunde vlekle kot ure. Skrbelo me je, če bodo moja kolena zdržala, saj sem čutila utrujenost že na vajah. Ko se je tekmovanje oz. vaja začela, je svet okoli mene izgubil zvok. Slišala sem samo svoje misli in svoje napotke. Sama sebe sem spodbujala, češ, moram zdržati. Na vedrovki sem imela že v nekaj sekundah utrujene roke in boleče noge, zadnje stotinke pred piskom alarma pa sem bila že pošteno utrujena in s težavo sem »načrpala« še zadnje kapljice. Bilo je, kot da bi dosegla vrh Triglava. Po končani vaji, ko smo stale v desetini vse zadihane, sem bila vesela, da nisem naredila nobene usodne napake, ki bi nam prinesla kazenske točke. »Hura!« Vajo smo opravile brez kazenskih točk in z dobrim časom. Bile smo zelo vesele. Rezultat nam je vlil veliko dobre volje in energije za vaje, ki so sledile. Sledila je še štafeta in korakanje. Na to pa še nekakšne štafetne igre, ob katerih smo se noro zabavale. Spominjam se posebno ene, ki je ostala v spominu celotni ekipi.

Tekmovalko smo morale usmerjati mimo stožcev levo in desno. Jaz, ki pravijo, da imam močan glas, sem zelo glasno ukazovala. Nekajkrat je bilo levo in desno, potem pa sem nadaljevala kar z domačimi besedami »som« (levo) in »kje« (desno). Ne boste verjeli, kako so se Hrvati pa tudi Slovenci smejali nad mojim »izvirnim« poveljem. Povem lahko, da me je po tej vaji pošteno bolelo grlo, saj sem kričala na vso moč in dobesedno »padla v vajo«. Še danes se z veseljem spominjamo te nore energije, ki nas je poživljala kot droga.

Po dolgem, napornem, nestrpnem čakanju smo dočakale rezultate. Dosegle smo odlično 8. mesto. Bile smo ene najboljših v Sloveniji. Zdelo se nam je, kot bi zmagale. 8. mesto je bilo za nas boljše od zlata. Bile smo res navdušene.

Po koncu tekmovanja smo si želele le še hladne Slovenije. Na poti proti domu se je v avtobusu odvila nam že znana zgodba, le da smo nekateri našli tisti spanec, ki se nam je na poti v Trogir tako rad izmikal. V Poljane smo prišli okoli 5. ure zjutraj. Zadihale smo slovenski zrak in se končno ohladile. Jaz pa sem se v domači postelji naspala kot dojenček.

Bila je res nora izkušnja, videle in doživele smo veliko lepega, novega, nepozabnega in spoznale nove prijatelje. Naša ekipa se je še tesneje povezala med seboj, kar nam je vredno več kot stopničke, ki smo si jih sicer kar močno želele. Prijetna izkušnja pa potrjuje tudi rek, ki pravi: povsod je lepo, a doma je najlepše.

Henrika Peternel

Gasilci – junaki

Gasilci so za otroke junaki. Občudujejo njihove uniforme, čelade, kombije in tovornjake, moč in junaštvo. Radi gredo na obisk v gasilski dom, nestrpno jih pričakujejo, da pridejo v šolo. Mnogi imajo v gasilskih vrstah starše, nekateri že hodijo na gasilske vaje.

Seveda pa vedo tudi, da gasilstvo v Poljanah letos praznuje 120-letnico. In prav za to priložnost so se naše šolske novinarke podale v posamezne razrede ter otroke spraševale o njihovih mnenjih in izkušnjah z gasilci in gasilstvom.

Urška Dolenec in ***Aleksandra Logar*** **iz 8. b sta se pogovarjali z učenci, ki že obiskujejo gasilske vaje. Takole so odgovarjali mladi gasilci.**

► Zakaj si se odločil/-a, da boš obiskoval/-a gasilske vaje?
Ker mi je všeč. (*Lana, 1. razred*)
Ker mi je všeč in ker jih obiskuje moja sestra. (*David, 1. razred*)
Ker mi je všeč in ker bi se rad naučil pogasiti ogenj. (*Ožbej, 2. razred*)
Ker imam rada vaje in ker imam blizu. (*Tinkara, 2. razred*)
Ker mi je že sestra malo govorila, kako je in kaj delajo, potem je bilo pa še meni všeč. (*Meta, 5. razred*)
Zaradi prijateljev. (*Ognjen, 5. razred*)

► Kolikokrat na teden imate vaje?
Vsi učenci so odgovorili, da jih imajo vsak dan v tednu. Potem pa sta nama Meta in Ognjen iz 5. razreda obrazložila, da pred tekmovanji res vsak dan, če pa se na tekmovanjih ne uvrstijo naprej, jih nimajo do naslednjega tekmovanja.

► Kaj vse počnete na gasilskih vajah?
Prenos vode in korakanje. (*Lana, 1. razred*)
Zbijanje tarče, vedrovka in korakanje. (*Ožbej, 2. razred*)
Prenos vode, vedrovka, korakanje, vprašanja, vozli in zbijanje tarče. (*Meta in Ognjen, 5. razred*)

► Kaj vse gasilci počnejo?
Gasijo požare in rešujejo ljudi. (*Lana in David, 1. razred*)
Gasijo ogenj in pomagajo z rešilnim čolnom v poplavah. (*Ožbej, 2. razred*)
Pomagajo ljudem in živalim, gasijo požare, pomagajo pri poplavah in naravnih nesrečah. (*Meta in Ognjen, 5. razred*)

► Ali je kdo iz tvoje družine gasilec? Kdo?
Dve sestri. (*David, 1. razred*)
Obe sestri. (*Lana, 1. razred*)
Ati je bil včasih in moja starejša sestra je. (*Ožbej, 2. razred*)
Nihče. (*Tinkara, 2. razred*)
Moj ati, brat in sestra. (*Polona, 2. razred*)
Nihče. (*Ognjen, 5. razred*)
Sestri. (*Meta, 5. razred*)

► Kaj bi storil/-a, če bi doma kaj zagorelo?
Poklicala bi gasilce in šla ven. (*Lana, 1. razred*)
Poklical gasilce, obvestil ostale in odšel ven. (*David, 1. razred*)
Povedala ostalim, odšli bi ven in poklicali gasilce. (*Polona, 2. razred*)
Odšli bi ven z družino in poklicali gasilce. (*Tinkara, 2. razred*)
Povedal bi ostalim, odšli bi ven in poklicali gasilce. (*Ožbej, 2. razred*)
Povedala bi ostalim, odšla ven in poklicala gasilce. Če bi bil požar manjši, bi poizkusili pogasiti sami. (*Meta, 5. razred*)
Povedal bi ostalim, poklical gasilce, zaprl vsa okna, če bi bil požar manjši, bi poizkusil pogasiti z gasilnim aparatom. (*Ognjen, 5. razred*)

*****

Letos sem se prvič udeležila gasilskih vaj. Vsak dan sem jih z veseljem obiskovala. Najbolj mi je bila všeč vaja z vedrovko. Naučili smo se tudi korakati. Lepo je bilo tudi, ko smo šli na tekmovanje v Škofjo Loko, čeprav je bilo hladno vreme. (*Iza, 2. b*)

*****

Učenci 2. a so bili po obisku Gasilskega doma PGD Poljane polni vtisov.

Gasilci pomagajo ljudem in živalim ter jih rešujejo iz težav. Ko zaslišijo alarm, lahko pomeni, da nekje gori. (*Domen*)

Gasilci gasijo požare in pomagajo ljudem. Pokazali so nam veliko zanimivih stvari. Vse imajo razporejeno in pripravljeno. Gasilci so zelo zelo hitro oblečeni. (*Lejla Vita*)

Najbolj mi je bilo všeč staro orodje, gasilska oprema ter gasilski avtomobili. (*Gašper*)

Gasilci so nam lepo predstavili stvari. Videli smo gasilske tovornjake in opremo ter pripomočke za prvo pomoč. (*Manca*)

Pri gasilcih smo si najprej ogledali gasilsko opremo, nato gasilske avtomobile in nazadnje še gasilski dom. Gasilci pri požarih uporabljajo dihalno masko. V poplavah pomagajo ljudem. Gasilci gasijo tudi letala. (*Tilen*)

Bili smo pri gasilcih in smo se naučili, kaj delajo: gasijo požare, rešujejo ljudi, črpajo vodo. (*Maja*)

Gasilci pogasijo ogenj. Ko pride do požara, hitro oblečejo opremo in skočijo v gasilsko vozilo. Gasilski avto je rdeče barve. (*Lena*)

Gasilci nosijo ognjevarno obleko. Imajo kamero, da vidijo ljudi v dimu. S peno ali z vodo lahko pogasimo, kar gori. Gasilci nosijo tudi dihalno masko, da lahko dihajo v dimu. (*Tia*)

Gasilci imajo pripravljene obleke. Pokazali so nam, kako oni rešujejo. Najbolj mi je bilo všeč, ker imajo visok tovornjak. (*Nina*)

Najbolj mi je bilo všeč, ko smo si ogledali oblačila, razna orodja in ko so nam pokazali, kakšen je gasilski avto. *(Ožbej)*

Gasilci pomagajo iz ognja, iz snega in iz vode. Pomagajo ljudem in jih rešujejo iz hiš. (*Blaž*)

*****

***Karin, Maruša* in *Urška* so učence 5. b vprašale tudi, če so bili tudi sami priča kakšni nesreči, v kateri so posredovali gasilci. Staknili so glave in pomislili … k sreči so bile samo vaje!**

Požar

Nekega dne so na Volči imeli gasilci vajo. Pri Streškovem hlevu so zakurili seno in travo, da je začelo goreti. Ko smo videli, da gori, so prišli na pomoč gasilci. Potem so skočili iz tovornjaka in raztegnili cevi in odprli vodo. Začeli so gasiti ogenj. Ko je bil ogenj pogašen, so zložili cevi v tovornjak. Potem so vse pospravili in se še malo pogovorili. Nazadnje so naredili še gasilsko sliko in se odpravili nazaj v Poljane. (*Eva Krek* in *Maša Dolenec*)

Vaja gasilcev doma

Nekega večera so se k nam pripeljali gasilci. Atija sem vprašal, kaj se dogaja. Povedal je, da bodo vaje na hlevu. Tam sta bili dve lutki, ki so ju morali rešiti. Raztegnili so cevi in pogasili požar na hlevu.
Skoraj enaka vaja je bila v drugi vasi. Tam je zagorelo v delavnici. Bila je deževna noč, ko so pridirjali izza ovinka in že raztegovali cevi in pogasili požar.
V obeh vaseh se je dobro izšlo, saj sta bili samo vaji. (*Gregor Oblak, Aljaž Dolenec, Žan Pustovrh*)

*****

Gasilstvo in gasilci v naših učencih vzbujata lepe občutke in misli. Učiteljici *Cilka Čibej* in *Helena Krek* sta učence 5. a in 5. b motivirali, da so se skušali izraziti malo bolj umetniško.

Poljanski gasilci

Naši gasilci so hrabri in nesebični. Pomagajo vsem, ko nas ima v pesti nesreča. Požar, poplave in vse hudo. Zavrtimo le številko 112 in gasilci prihitijo, da pomagajo nam.
Naši gasilci so malih in velikih požarov krotilci. Mlade nas učijo, da ko požar zagori, pomagali bomo mi. Veliki, mali, stari, mladi, prav vsi. Poljanski gasilci nas učijo, kako ravnati, ko zagori. Pomagajo nam vsem, četudi plačani niso. Četudi ni tako, kot si želijo, se ne obremenjujejo, ampak rajši pomagajo vsem.
Vsi se jim zahvaljujemo za to pomoč, jih občudujemo, saj boljših na svetu ni nikjer. Pomagajo nam dan in noč. Hrabri so prav vsi. Le prešteješ 1, 2, 3, pomagajo ti že vsi. (*Larisa, 5. b*)

Učenci so svoje misli ujeli celo v verze – v pesmi o gasilcih.

Gasilci hitijo,
požare gasijo,
se nič ne bojijo,
ko mimo drvijo.

Hitro se oblečejo
in v prevozno sredstvo stečejo,
rešijo vse poplave,
ki prihajajo iz narave.
Zdaj gasilci mlajšo in starejšo
generacijo učijo,
da bodo tudi oni
nekoč v pomoč.

(*Zoja, Manica, Matic, 5. b*)

*****

Sosedu škropijo hlev,
nam rešujejo mačka,
babici rujejo plevel
in jo učijo, da zdaj kvačka.
Dedka pomagajo obriti
in ga razveseliti,
pomagajo mu v hlevu
in pri delu.

Oni požare gasijo
in se veselijo.
Zdaj imajo obletnico –
120-letnico.

Zdaj bodo zaplesali
in koktejle mešali.

(Luka, 5. a)

120 let bo minilo,
odkar se v Poljanah gasilsko
društvo
je ustanovilo.
Kadar požar se pripeti,
na pomoč hitijo vsi.

Gasiti ogenj so začeli,
da bi nas obvarovali.
Mogoče prišli nam bodo prav
tudi sredi kakšnih poplav.

Ko vodo črpajo iz kleti,
nanje smo ponosni vsi.
Radi pomagajo ljudem –
zanje to sploh ni problem.

Ob novem letu prinesejo kole-
dar,
zato jim damo kakšen dar.
Vsako leto so veselico prire-
dili,
skoraj vsi ljudje so se je ude-
ležili.

(Tadej in Jure, 5. a)

*****

Gasilci v Poljanah
že dolgo časa so,
vedno so pripravljeni,
da nam pomagajo.

Ko nagajal nam je žled,
ceste postale prevozne so spet.
Požare pogasijo,
poplave umirijo.
Postavljajo pregrade
brez vsake nagrade.

Naj vedo vsi,
da hvaležni smo mi
našim gasilcem za njihov trud,
vsako neprespano noč,
ko nam hitijo na pomoč.

(Barbara Železnik, 9. b)

Prostovoljno gasilsko društvo Poljane

DOGODKI OB 120-LETNICI

Zap. Štev.	Dogodki	Datum	Kraj
1.	**Nočni pohod na Blegoš ob polni luni**	15. februar	Blegoš
2.	**Gasilski veleslalom**	22. februar	Stari vrh
3.	**Vižanje s harmoniko**	30. marec	Poljane
4.	**Pobiranje odpadnega železa**	12. april	KS Poljane
5.	**Prvomajsko kresovanje na Visokem**	30. april	Tavčarjev dvorec Visoko
6.	**Dan odprtih vrat PGD Poljane v sodelovanju s policijo, reševalci, vojsko ter OŠ Poljane**	17. maj	Park pred Kulturnim domom v Poljanah
7.	**Nogometni turnir za člane PGD iz GZ Škofja Loka**	31. maj	Igrišče pri osnovni šoli
8.	**Razstava del gasilcev umetnikov iz Slovenije**	junij	Štefanova hiša v Poljanah
9.	**Podelitev priznanj učencem OŠ Poljane za likovni ter literarni natečaj na temo gasilstva**	junij	OŠ Poljane
10.	**Gasilska maša**	15. junij	Farna cerkev v Poljanah
11.	**Ob 120-letnici posebna izdaja Vaščana**	julij	Poljane z okolico
12.	**Razstava fotografij ter listin na temo 120-letnice PGD Poljane**	julij	Preddverje dvorane Kulturnega doma v Poljanah
13.	**Slavnostna akademija ob 120-letnici PGD Poljane**	25. julij	Dvorana Kulturnega doma v Poljanah
14.	**Priprava prostora za parado in veselico**	26. julij	Park pred Kulturnim domom v Poljanah
15.	**Parada ob praznovanju 120-letnice, v nadaljevanju veselica z ansamblom Roka Žlindre**	27. julij	Park pred Kulturnega doma v Poljanah
16.	**Srečanje starejših gasilk in gasilcev GZ Škofja Loka**	31. avgust	Park pred Kulturnega doma v Poljanah
17.	**Priprava na gasilsko tekmovanje**	september	Gasilski dom
18.	**Gasilski piknik ali izlet**	september ali oktober	
19.	**Jesenski koncert**	9. november	Kulturni dom v Poljanah
20.	**Mesec požarne varnosti: preventivne dejavnosti, izobraževanje krajanov …**	oktober	Poljane z okoliškimi kraji
21.	**Srečanje starejših gasilk ter gasilcev PGD Poljane**	14. december	Gasilski dom
22.	**Obisk krajanov s koledarji**	december	Poljane z okoliškimi kraji
23.	**Dejavnosti čez celo leto:** - redne društvene ter občinske vaje, - strokovno izobraževanje članov, - preventivne aktivnosti za naše krajane, - sodelovanje z občino Gorenja vas - Poljane ter drugimi društvi v naši občini, - sodelovanje z OŠ Poljane		

GESLO JE NA OZNAČENIH POLJIH	ZAČETEK GESLA	VRSTA KRIVULJE V FIZIKI	CILJ, NAMEN	BARVA KOŽE, POLT	PLOD V TRDI LUPINI	DIRKAČ SCHUMACHER, MLAJŠI
PROTESTANTSKI DUHOVNIK	▽					
DOLOČITEV ČESA Z MERJENJEM						
ARGENTINSKI NOGOMETAŠ MESSI						
ČRKA STAROSLOVAN. CIRILSKE AZBUKE				HANS FALLADA / POLICA V SKALOVJU		
KAJNOV BRAT					IME VEČ PAPEŽEV	NEGOVANA TRAVA OB HIŠI
PORAST / AM. FILM. NAGRADA (IZVIRNO)						

maj 2014	SVOBODOMISELN ČLOVEK	VOJNA LADJA ZA VZLETANJE LETAL	VETROVKA S KAPUCO	VEČALO	IZABELA (KRAJŠE)	MISELNOST PRUSKIH JUNKERJEV	OTTO ECKMANN	KONICA, BODICA				ŠIRJAVA / VLEČENJE			
KONEC GESLA	▷							GOZDOVNICA / ZMRZNJENA VODA							
PREBIVALCI VENEZUELE											IMETJE, SVOJINA / MESTO V UKRAJINI				
PREBIVALEC OTOKA							ST. DOLAR. ZLATNIK / ČUTILO ZA VID						TANTAL / PREDDVERJE		
MOČVIRNAT SVET (REDKO)					NAKODRANA PREJA / POTEGAVŠČINA									POTAPLJAČEVA PRIPRAVA	POČELO TAOIZMA
OLAJŠAVA								ŠUŠMAR, NESTROKOVNJAK	SLAVKO OSTERC			ZMIKAVT / NEKD. AVS. SMUČAR (HANS)			
LUŠKA NAPRAVA				REČNO KAMENJE / SL. POLITIK (GREGOR)					IVERNA PLOŠČA / ZLOM, FRAKTURA						
OMAR NABER			PODEŽEL. NASELJE / SKUŠNJAVA				PRITOK RENA V STRASBOURGU				VIŠINA, RAVEN / JAZONOVA LADJA				
PRISTAŠ MONIZMA							KOŠARA Z LOCNOM / VRH STREHE								PREKAJENO SVINJSKO STEGNO
REKA SKOZI MÜNCHEN					VESOLJE							MESTO V INDIJI (TADŽ MAHAL)	LOJZE GORJANC / OLIMPION. ŠTUKELJ		
GLAVONOŽEC DESETEROLOVKAR					REKA V ROMUNIJI / RIM. MIT. PODZEMLJE				NAŠ NOGOMETNI TRENER (MATJAŽ)	SOL ZA RAZKUŽEVANJE					
ŠPANSKA IN JUŽNOAM. TRAV. RAVNINA						SODNIK V GR. MIT. PODZEM. / ELEMENT				VIR TOPLOTE ZA KUHANJE / ŽA(D)					
SKRAJNEŽ, EKSTREMIST											KRAVA Z VELIKIMI ROGOVI				
BRITAN. PEVEC STEVENS				OGRAJEN PROSTOR ZA DIVJE ŽIVALI							FENIČANSKA BOGINJA LJUBEZNI				

NAGRADNI KUPON:

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Rešitev nagradne križanke pošljite do konca julija na naslov:

PGD Poljane, Poljane 78, 4223 Poljane.

1. nagrada: DVE SALAMI (kmetija Rešk iz Loma)

2. nagrada: POTICA (kmetija Zamuda iz Dolenčic)

3. nagrada: SIR (kmetija Jelovčan iz Loma)

GESLO KRIŽANKE:

Vaščan, glasilo Krajevne skupnosti Poljane. Naklada 850 izvodov. Uredniški odbor: Jerneja Bonča (odgovorna urednica), Anton Debeljak, Bernarda Pintar, Milena Sitar, Aleš Šubic, Jaka Šubic, Mateja Tušek. Lektoriranje: Tina Benedičič. Izbor fotografij: Jerneja Bonča. Prelom in DTP: Studio Mazzini, d. o. o.. Tisk: Pro Grafika, d. o. o., 2014.

Rdeči petelin. Maskota Prostovoljnega gasilskega društva Poljane.
(avtorji: Maja, Nejc, Andrej Šubic)